

eul_wid: okg-eo

Πλούταρχος ὁ Χαιρωνεύς · Plutarch of Chaeronea

Sertorius

Σερτώριος

Period: Ῥωμαϊκή [Roman](#)

Dialect: Ἀττικίζουσα [Atticizing](#)

Domain: Φιλοσοφία [Philosophy](#)

Format: Πεζός [Prose](#)

Affiliation: [Platonist](#)

Sert t 1 ΣΕΡΤΩΡΙΟΣ ΚΑΙ ΕΥΜΕΝΗΣ Θαυμαστὸν μὲν ἴσως οὐκ ἔστιν, ἐν ἀπείρῳ τῷ χρόνῳ τῆς τύχης ἄλλοτ' ἄλλως ρεούσης, ἐπὶ ταῦτά συμπτώματα πολλάκις καταφέρεισθαι τὸ αὐτόματον.

Sert 1 2 εἴτε γὰρ οὐκ ἔστι τῶν ὑποκειμένων ὠρισμένον τὸ πλῆθος, ἄφθονον ἔχει τῆς τῶν ἀποτελουμένων ὁμοιότητος χορηγὸν ἢ τύχη τὴν τῆς ὕλης ἀπειρίαν· εἴτ' ἔκ τινων ὠρισμένων ἀριθμῷ συμπλέκεται τὰ πράγματα, πολλάκις ἀνάγκη ταῦτά γίνεσθαι, διὰ τῶν αὐτῶν περαινόμενα.

Sert 1 3 ἐπεὶ δ' ἀγαπῶντες ἔνιοι τὰ τοιαῦτα συνάγουσιν ἱστορίᾳ καὶ ἀκοῇ τῶν κατὰ τύχην γεγονότων ὅσα λογισμοῦ καὶ προνοίας ἔργοις ἔοικεν—οἷον ὅτι δυεῖν Ἄττεων γενομένων ἐμφανῶν, τοῦ μὲν Σύρου, τοῦ δ' Ἀρκάδος, ἐκάτερος ὑπὸ συδὸς ἀπώλετο, δυεῖν δ' Ἀκταιῶνων ὁ μὲν ὑπὸ τῶν κυνῶν, ὁ δ' ὑπὸ τῶν ἐραστῶν διεσπάσθη· δυεῖν δὲ Σκιπιδίωνων ὕφ' οὗ μὲν ἐνικήθησαν Καρχηδόνιοι πρότερον, ὕφ' οὗ δ' ὕστερον ἄρδην ἀνῆρέθησαν· ἐάλω δὲ τὸ Ἴλιον ὕφ' Ἡρακλέους διὰ τὰς Λαομέδοντος ἵππους, καὶ ὑπ' Ἀγαμέμνονος διὰ τοῦ δουρείου προσαγορευθέντος ἵππου, τρίτον δ' ὑπὸ Χαριδήμου, ταῖς πύλαις ἵππου τινὸς ἐμπεσόντος ἀποκλείσαι ταχὺ τῶν Ἰλίων μὴ δυνηθέντων· δυεῖν δ' ὁμωνύμων τοῖς εὐδεδαστάτοις φυτοῖς πόλεων, Ἰου καὶ Σμύρνης, τὸν ποιητὴν Ὅμηρον ἐν ᾗ μὲν γενέσθαι λέγουσιν, ἐν ᾗ δ' ἀποθανεῖν—, φέρε καὶ τοῦτο προσθῶμεν αὐτοῖς, ὅτι καὶ τῶν στρατηγῶν οἱ πολεμικώτατοι καὶ πλεῖστα δόλῳ κατεργασάμενοι μετὰ δεινότητος ἐτερόφθαλμοι γεγόνασι· Φίλιππος, Ἀντίγονος, Ἀννίβας, <καὶ> περὶ οὗ τόδε τὸ σύγγραμμα, Σερτώριος ὃν Φιλίππου μὲν ἄν τις ἀποφαίνοιτο σωφρονέστερον περὶ [τὰς] γυναῖκας, Ἀντιγόνου δὲ πιστότερον περὶ φίλους, Ἀννίβου δ' ἡμερώτερον πρὸς πολεμίους, λειπόμενον δὲ συνέσει μὲν οὐδενὸς τούτων, τύχη δὲ πάντων· ἥ πολὺ τῶν ἐμφανῶν πολεμίων χαλεπωτέρα περὶ πάντα χρησάμενος, ἐπανίσωσεν ἑαυτὸν ἐμπειρίᾳ μὲν τῇ Μετέλλου, τόλμῃ δὲ τῇ Πομπηίου, τύχη δὲ τῇ Σύλλα, δυνάμει δὲ τῇ Ῥωμαίων φυγὰς καὶ βαρβάρων ἔπληλυσ ἄρχων ἀντιταξάμενος.

Sert 1 11 Τούτῳ δὴ μάλιστα τῶν Ἑλλήνων τὸν Καρδιανὸν ὁμοιοῦμεν Εὐμενῇ· ἀμφοτέροι γὰρ ἀρχικοὶ καὶ σὺν δόλῳ πολεμικοί, καὶ τῆς μὲν αὐτῶν ἀποξενωθέντες, ἡγησάμενοι δ' ἄλλοδαπῶν, τύχη δὲ χρησάμενοι βιαίῳ καὶ ἀδίκῳ περὶ τὴν τελευτήν· ἐπιβουλευθέντες γὰρ ἀμφοτέροι, μεθ' ὧν τοὺς πολεμίους ἐνίκων, ὑπὸ τούτων ἀνῆρέθησαν.

Sert 2 1

Κοῖντῳ Σερτωρίῳ γένος ἦν οὐκ ἀσημότατον ἐν πόλει Νουρσίᾳ τῆς Σαβίνων· τραφεὶς δὲ κοσμίως ὑπὸ μητρὶ χήρᾳ πατρὸς ὀρφανός, ὑπερφυῶς δοκεῖ φιλομήτωρ γενέσθαι ὄνομα τῆς μητρὸς Ῥαΐαν λέγουσιν.

Sert 2 2 ἦσκητο μὲν οὖν καὶ περὶ δίκας ἱκανῶς καὶ τινα καὶ δύναμιν ἐν τῇ πόλει μειράκιον ὦν ἀπὸ τοῦ λέγειν ἔσχεν· αἱ δὲ περὶ τὰ στρατιωτικὰ λαμπρότητες αὐτοῦ καὶ κατορθώσεις ἐνταῦθα τὴν φιλοτιμίαν μετέστησαν. Πρῶτον μὲν οὖν Κίμβρων καὶ Τευτόνων ἐμβεβληκότων εἰς Γαλατίαν στρατευόμενος ὑπὸ Καιπίῳ, κακῶς ἀγωνισαμένων τῶν Ῥωμαίων καὶ τροπῆς γενομένης, ἀποβεβληκῶς τὸν ἵππον καὶ κατατετρωμένος τὸ σῶμα τὸν Ῥοδανὸν διεπέρασεν, αὐτῷ τε τῷ θώρακι καὶ θυρεῷ πρὸς ἐναντίον ῥεῦμα πολὺ νηχόμενος· οὕτω τὸ σῶμα ῥωμαλέον ἦν αὐτῷ καὶ διάπονον τῇ ἀσκήσει. ^[5]

Sert 3 2 δευτέρον δὲ τῶν αὐτῶν ἐπερχομένων μυριάσι πολλαῖς καὶ δειναῖς ἀπειλαῖς, ὥστε καὶ τὸ μένειν ἄνδρα Ῥωμαῖον ἐν τάξει τότε καὶ πείθεσθαι τῷ στρατηγῷ μέγ' ἔργον εἶναι, Μάριος μὲν ἡγεῖτο, Σερτώριος δὲ κατασκοπὴν ὑπέστη τῶν πολεμίων.

Sert 3 3 ἐσθῆτι δὲ Κελτικῇ σκευασάμενος καὶ τὰ κοινότατα τῆς διαλέκτου πρὸς ἔντευξιν ἐπὶ καιροῦ παραλαβὼν, ἀναμείγνυται τοῖς βαρβάροις, καὶ τὰ μὲν ἰδὼν, τὰ δ' ἀκοῇ πυθόμενος τῶν ἐπειγόντων, ἐπανῆλθε πρὸς Μάριον.

Sert 3 4 τότε μὲν οὖν ἀριστείων ἔτυχεν· ἐν δὲ τῇ λοιπῇ στρατείᾳ πολλὰ καὶ συνέσεως ἔργα καὶ τόλμης ἀποδειξάμενος, εἰς ὄνομα καὶ πίστιν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ προήχθη. Μετὰ δὲ τὸν Κίμβρων καὶ Τευτόνων πόλεμον ἐκπεμφθεὶς ὑπὸ Δειδίῳ στρατηγῷ χιλιάρχος ἐπ' Ἰβηρίας, ἐν τῇ πόλει Κάστλωνι παρεχέιμαζε τῆς Κελτιβήρων.

Sert 3 6 ἐπεὶ δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐν ἀφθόνοις ὑβρίζοντων καὶ τὰ πολλὰ μεθύοντων καταφρονήσαντες οἱ βάρβαροι μετεπέμψαντο νυκτὸς ἐπικουρίαν παρὰ τῶν ἀστυγαιτόνων Ἰσουργίνων, καὶ κατ' οἰκίας ἐπιόντες ἔκτεινον αὐτούς, ὑπεκδὺς ὁ Σερτώριος μετ' ὀλίγων καὶ τοὺς ἐκπίπτοντας συναγαγὼν, κύκλῳ τὴν πόλιν περιῆλθε· καὶ καθ' ἃς οἱ βάρβαροι πύλας ἔλαθον παρεισπεσόντες, ἀνεωγμένας εὐρών, οὐ ταῦτὸν ἐκείνοις ἔπαθεν, ἀλλὰ φρουρὰς ἐπιστήσας καὶ καταλαβὼν πανταχόθεν τὴν πόλιν, ἔκτεινε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας.

Sert 3 8 ὥς δ' ἀνῆρέθησαν, ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας πάντας τὰ μὲν αὐτῶν ὅπλα καὶ τὴν ἐσθῆτα καταθέσθαι, τοῖς δὲ τῶν βαρβάρων ἐνσκευασαμένους ἔπεσθαι πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐξ ἧς ἀπεστάλησαν οἱ νύκτωρ ἐπιπεσόντες αὐτοῖς.

Sert 3 9 ψευδάμενος δὲ τῇ τῶν ὅπλων ὄψει τοὺς βαρβάρους, τὰς τε πύλας ἀνεωγμένας εὗρε, καὶ πλῆθος ἀνθρώπων ἔλαβεν οἰομένων ἀπαντᾶν εὖ πεπραχόσι φίλοις καὶ πολίταις.

Sert 3 10 διὸ πλεῖστοι μὲν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐσφάττοντο περὶ τὰς πύλας, οἱ δὲ λοιποὶ παραδόντες ἑαυτοὺς ἐπράθησαν. Ἐκ τούτου Σερτώριος ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ διεβοήθη, καὶ ὅτε πρῶτον ἐπανῆκεν εἰς Ῥώμην, ταμίᾳς ἀποδείκνυται τῆς περὶ Πάδον Γαλατίας ἐν δέοντι.

Sert 4 2 τοῦ γὰρ Μαρσικοῦ πολέμου συνισταμένου, στρατιώτας τε προσταχθὲν αὐτῷ καταλέγειν καὶ ὅπλα ποιεῖσθαι, σπουδὴν καὶ τάχος προσθεὶς τῷ ἔργῳ παρὰ τὴν τῶν ἄλλων νέων βραδυτῆτα καὶ μαλακίαν ἀνδρὸς ἐμπράκτως βιωσομένου δόξαν ἔσχεν.

Sert 4 3 οὐ μὴν ὑφήκατο τῆς στρατιωτικῆς τόλμης εἰς ἀξίωμα προεληλυθὼς ἡγεμόνος, ἀλλὰ καὶ χειρὸς ἀποδεικνύμενος ἔργα θαυμαστά καὶ τὸ σῶμα τοῖς ἀγῶσιν ἀφειδῶς ἐπιδιδούς, τῶν ὧσεων ἀπέβαλε τὴν ἐτέραν ἐκκοπεῖσαν.

Sert 4 4 ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ καλλωπιζόμενος αἰεὶ διετέλει· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους οὐκ αἰεὶ τὰ μαρτύρια τῶν ἀριστείων περιφέρειν, ἀλλὰ καὶ ἀποτίθεσθαι, στρεπτά καὶ δόρατα καὶ στεφάνους, αὐτῷ δὲ τῆς

ἀνδραγαθίας παραμένειν τὰ γνωρίσματα, τοὺς αὐτοὺς ἔχοντι τῆς ἀρετῆς ἅμα καὶ τῆς συμφορᾶς θεατάς.

Sert 4 5 ἀπέδωκε δὲ καὶ ὁ δῆμος αὐτῷ τιμὴν πρέπουσαν. εἰσελθόντα γὰρ εἰς θέατρον ἐδέξαντό τε κρότῳ καὶ κατευφήμησαν, ὧν οὐδὲ τοῖς πάνυ προήκουσιν ἡλικία τε καὶ δόξη τυχεῖν ἦν ῥάδιον. Δημαρχίαν μέντοι μετιών, Σύλλα καταστασιάσαντος αὐτόν, ἐξέπεσε· διὸ καὶ δοκεῖ γενέσθαι μισοσύλλας.

Sert 4 7 ἐπεὶ δὲ Μάριος μὲν ὑπὸ Σύλλα κρατηθεὶς ἔφυγε, Σύλλας δὲ Μιθριδάτῃ πολεμήσων ἀπῆρε, τῶν δ' ὑπάτων Ὀκτάβιος μὲν ἐπὶ τῆς Σύλλας προαιρέσεως ἔμενε, Κίννας δὲ νεωτερίζων ὑποφερομένην ἀνεκαλεῖτο τὴν Μαρίου στάσιν, τούτῳ προσένειμεν αὐτόν ὁ Σερτώριος, ἄλλως τε καὶ τὸν Ὀκτάβιον ὁρῶν αὐτόν μὲν ἀμβλύτερον ὄντα, τοῖς δὲ Μαρίου φίλοις ἀπιστοῦντα. ^[5]

Sert 4 8 γενομένης δὲ τοῖς ὑπάτοις ἐν ἀγορᾷ μάχης μεγάλης, Ὀκτάβιος μὲν ἐκράτησε, Κίννας δὲ καὶ Σερτώριος οὐ πολλῷ τῶν μυρίων ἐλάττους ἀποβαλόντες ἔφυγον, καὶ τῶν περὶ τὴν Ἰταλίαν ἔτι διεσπαρμένων στρατοπέδων προσαγ' ἄγ' ὁμενοὶ τὰ πλεῖστα πειθοῖ, ταχὺ κατέστησαν ἀξιόμαχοι τοῖς περὶ τὸν Ὀκτάβιον.

Sert 5 1 Μαρίου δὲ καταπλεύσαντος ἐκ Λιβύης καὶ τῷ Κίννᾳ προστιθέντος ἑαυτὸν ὡς ἰδιώτην ὑπάτῳ, τοῖς μὲν ἄλλοις ἐδόκει δέχεσθαι, Σερτώριος δ' ἀπηγόρευεν, εἴτε τὸν Κίνναν ἦττον οἰόμενος ἑαυτῷ προσέξειν ἀνδρὸς ἡγεμονικωτέρου παρόντος, εἴτε τὴν βαρύτητα τοῦ Μαρίου δεδοικώς, μὴ πάντα τὰ πράγματα συγχέῃ, θυμῷ μέτρον οὐκ ἔχοντι πέρα δίκης ἐν τῷ κρατεῖν προερχόμενος. ^[5]

Sert 5 2 ἔλεγεν οὖν μικρὸν εἶναι τὸ ὑπολειπόμενον ἔργον αὐτοῖς ἤδη κρατοῦσι, δεξαμένων δὲ τὸν Μάριον, τὸ σύμπαν οἴσεσθαι τῆς δόξης ἐκείνον καὶ τῆς δυνάμεως, χαλεπὸν ὄντα πρὸς κοινωνίαν ἀρχῆς καὶ ἄπιστον.

Sert 5 3 εἰπόντος δὲ τοῦ Κίννα, ταῦτα μὲν ὀρθῶς ὑπολογίζεσθαι τὸν Σερτώριον, αἰδεῖσθαι δὲ καὶ διαπορεῖν ὅπως ἀπώσεται τὸν Μάριον, αὐτὸς ἐπὶ κοινωνίᾳ πραγμάτων κεκληκώς, ὑπολαβὼν ὁ Σερτώριος εἶπεν· „ἀλλ' ἐγὼ μὲν αὐτόν ἀφ' ἑαυτοῦ Μάριον ἡκεῖν νομίζων εἰς Ἰταλίαν τὸ συμφέρον ἐσκόπου, σοὶ δὲ τὴν ἀρχὴν οὐδὲ βουλεύεσθαι καλῶς εἶχεν ἡκοντος ὃν αὐτὸς ἐλθεῖν ἠξίωσας, ἀλλὰ χρῆσθαι καὶ δέχεσθαι, τῆς πίστεως μηδενὶ λογισμῷ χώραν διδούσης.

Sert 5 5 “ οὕτως μεταπέμπεται τὸν Μάριον Κίννας, καὶ τριχῇ τῆς δυνάμεως διανεμηθείσης, ἦρχον οἱ τρεῖς.

Sert 5 6 διαπολεμηθέντος δὲ τοῦ πολέμου, καὶ τῶν περὶ τὸν Κίνναν καὶ Μάριον ἐμφορουμένων ὕβρεώς τε καὶ πικρίας ἀπάσης, ὥστε χρυσὸν ἀποδείξαι Ῥωμαίοις τὰ τοῦ πολέμου κακά, Σερτώριος λέγεται μόνος οὗτ' ἀποκτεῖναι τινα πρὸς ὀργὴν οὗτ' ἐνυβρίσαι κρατῶν, ἀλλὰ καὶ τῷ Μαρῖῳ δυσχεραίνειν, καὶ τὸν Κίνναν ἐντυγχάνων ἰδίᾳ καὶ δεόμενος μετριώτερον ποιεῖν. ^[5]

Sert 5 7 τέλος δὲ τῶν δούλων, οὓς Μάριος συμμάχους μὲν ἐν τῷ πολέμῳ, δορυφόρους δὲ τῆς τυραννίδος ἔχων ἰσχυροὺς καὶ πλουσίους ἐποίησε, τὰ μὲν ἐκείνου διδόντος καὶ κελεύοντος, τὰ δὲ καὶ ἰδίᾳ παρανομούντων εἰς τοὺς δεσπότας, σφαττόντων μὲν αὐτούς, ταῖς δὲ δεσποίταις πλησιαζόντων, καὶ βιαζομένων τοὺς παῖδας, οὐκ ἀνασχετὰ ποιούμενος ὁ Σερτώριος ἅπαντας ἐν ταῦτῳ στρατοπεδεύοντας κατηκόντισεν, οὐκ ἐλάττους τετρακισχιλίων ὄντας. Ἐπεὶ δὲ Μάριος μὲν ἐτελεύτησε καὶ Κίννας ἀνῆρέθη μικρὸν ὕστερον, ὁ δὲ νεανίας Μάριος ἄκοντος αὐτοῦ παρὰ τοὺς νόμους ὑπατεῖαν ἔλαβε, Κάρβωνες δὲ καὶ Νωρβανοὶ καὶ Σκιπίωνες ἐπιόντι Σύλλᾳ κακῶς ἐπολέμουν, καὶ τὰ μὲν ἀνανδρία καὶ μαλακία τῶν στρατηγῶν ἐφθείρετο, τὰ δ' οἱ προδιδόντες ἀπώλλυσαν, ἔργον δ' οὐδὲν ἦν αὐτοῦ παρόντος τοῖς πράγμασι μοχθηρῶς ὑποφερομένοις διὰ τὸ χεῖρον φρονεῖν τοὺς μᾶλλον δυναμένους, τέλος δὲ Σύλλας Σκιπίωνι παραστρατοπεδεύσας καὶ φιλοφρονούμενος, ὡς εἰρήνης ἐσομένης, διέφθειρε τὸ στράτευμα, καὶ ταῦτα προλέγων

Σκιπίωνι καὶ διδάσκων Σερτώριος οὐκ ἔπεισε, παντάπασιν ἀπογνοὺς τὴν πόλιν ὥρμησεν εἰς Ἴβηρίαν, ὥς, εἰ φθάσει τὴν ἐκεῖ κρατυνάμενος ἀρχήν, καταφυγὴ τοῖς πταίουσιν ἐνταῦθα τῶν φίλων ἐσόμενος. ^[5]

Sert 6 5 χειμῶσι δὲ χαλεποῖς χρησάμενος ἐν χωρίοις ὀρεινοῖς, ὑπὸ βαρβάρων ἐπράττετο τέλη καὶ μισθοὺς τοῦ παρελθεῖν τὴν ὁδόν.

Sert 6 6 ἀγανακτούντων δὲ τῶν σὺν αὐτῷ καὶ δεινολογουμένων, εἰ Ῥωμαίων ἀνθύπατος τέλη καταβαλεῖ βαρβάροις ὀλέθροις, μικρὰ φροντίσας τοῦ δοκοῦντος αἰσχροῦ καὶ καιρὸν ὠνεῖσθαι φήσας, οὗ σπανιώτερον οὐδὲν ἀνδρὶ μεγάλων ἐφιεμένῳ, τοὺς μὲν βαρβάρους ἐθεράπευσε χρήμασι, τὴν δ' Ἴβηρίαν ἐπειχθεὶς κατέσχε.

Sert 6 7 παραλαβὼν δ' ἔθνη, πλήθει μὲν καὶ ἡλικίαις ἀκμάζοντα, πλεονεξία δὲ καὶ ὕβρει τῶν πεμπομένων ἐκάστοτε στρατηγῶν πρὸς ὅλην κακῶς διακείμενα τὴν ἡγεμονίαν, ἀνελάμβανεν ὁμιλία τε τοὺς δυνατοὺς καὶ φόρων ἀνέσει τοὺς πολλούς. μάλιστα δὲ τῶν ἐπισταθμιῶν ἀπαλλάξας ἡγαπήθη· τοὺς γὰρ στρατιώτας ἠνάγκαζεν ἐν τοῖς προαστίοις χειμάδια πῆγνυσθαι, πρῶτος αὐτὸς οὕτω κατασκηνῶν.

Sert 6 9 οὐ μὴν ἐπὶ τῇ τῶν βαρβάρων εὐνοίᾳ τὸ πᾶν ἐποιήσατο, Ῥωμαίων δὲ τῶν αὐτόθι μετοικούντων τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθοπλίσας, μηχανάς τε παντοδαπάς καὶ ναυπηγίας τριήρων ὑποβαλόμενος, διὰ χειρὸς εἶχε τὰς πόλεις, ἡμερος μὲν ὦν ἐν ταῖς εἰρηνικαῖς χρείαις, φοβερὸς δὲ τῇ παρασκευῇ [κατὰ] τῶν πολεμικῶν φαινόμενος. Ὡς δὲ Σύλλαν μὲν ἐπυνθάνετο τῆς Ῥώμης κρατεῖν, ἔρρειν δὲ τὴν Μαρίου καὶ Κάρβωνος στάσιν, αὐτίκα προσδοκῶν στρατιὰν διαπολεμήσουσαν αὐτῷ μεθ' ἡγεμόνος ἀφίξεσθαι, φράγνυται τὰ Πυρρηναῖα ὄρη διὰ Λιουίου Σαλινάτορος, ἑξακισχιλίους ὀπλίτας ἔχοντος. ^[5]

Sert 7 2 καὶ μετ' οὐ πολὺ Γάϊος Ἄννιος ἐκπεμφθεὶς ὑπὸ Σύλλα καὶ τὸν Λίουιον ἀπρόσμαχον ὄρων, ἐν ἀπόρῳ καθῆστο παρὰ ταῖς ὑπωρεῖαις.

Sert 7 3 Καλπουρνίου δέ τινος ἐπὶ κλησιν Λαναρίου δολοφονήσαντος τὸν Λίουιον καὶ τῶν στρατιωτῶν τὰ ἄκρα τῆς Πυρήνης ἐκλιπόντων, ὑπερβαλὼν Ἄννιος ἐπῆει χειρὶ μεγάλῃ, τοὺς ἐμποδῶν ἀνιστάς.

Sert 7 4 Σερτώριος δ' οὐκ ὦν ἀξιόμαχος, μετὰ τρισχιλίων εἰς Καρχηδόνα τὴν νέαν καταφυγών, κάκεῖθεν ἐπιβάς τῶν νεῶν καὶ διαπεράσας τὸ πέλαγος, Λιβύῃ κατὰ τὴν Μαυρουσίαν προσέσχευεν.

Sert 7 5 ἀφυλάκτοις δὲ τοῖς στρατιώταις ὕδρευομένοις τῶν βαρβάρων ἐπιπεσόντων, συχνοὺς ἀποβαλὼν αὐθις εἰς Ἴβηρίαν ἀπέπλει, καὶ ταύτης μὲν ἀποκρούεται, Κιλισσῶν δὲ ληστρίδων αὐτῷ προσγενομένων, Πιτυοῦσση νήσῳ προσέβαλε καὶ ἀπέβη τὴν παρ' Ἀννίου φρουρὰν βιασάμενος.

Sert 7 6 Ἄννιος δὲ μετ' οὐ πολὺ παρῆν ναυσὶ τε πολλαῖς καὶ πεντακισχιλίοις ὀπλίταις· πρὸς δὲν ἐπεχείρησε μὲν διανναυμαχεῖν, καίπερ ἐλαφροῖς καὶ πρὸς τάχος, οὐ πρὸς ἀλκὴν, πεπονημένοις σκάφεσι χρώμενος, ζεφύρῳ δὲ λαμπρῷ τοῦ πελάγους ἀνισταμένου καὶ τὰ πολλὰ τῶν τοῦ Σερτωρίου πλοίων ὑπὸ κουφότητος πλάγια ταῖς ῥαχίαις περιβάλλοντος, αὐτὸς ὀλίγαις ναυσί, τῆς μὲν θαλάσσης ὑπὸ τοῦ χειμῶνος εἰργόμενος, τῆς δὲ γῆς ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἡμέρας δέκα σαλεύων πρὸς ἐναντίον κύμα καὶ κλύδωνα τραχὺν ἐπιπόνως διεκαρτέρησεν. ^[5]

Sert 8 1 Ἐνδόντος δὲ τοῦ πνεύματος, φερόμενος νήσοις τισὶν ἐναυλίζεται σποράσιν ἀνύδροις, κάκεῖθεν ἄρας καὶ διεκβαλὼν τὸν Γαδειραῖον πορθμόν, ἐν δεξιᾷ τοῖς ἐκτὸς ἐπιβάλλει τῆς Ἰβηρίας, μικρὸν ὑπὲρ τῶν τοῦ Βαίτιος ἐκβολῶν, ὃς εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν ἐκφερόμενος θάλατταν ὄνομα τῇ περὶ αὐτὸν Ἰβηρίᾳ παρέσχευεν. Ἐνταῦθα ναῦταί τινες ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ, νέον ἐκ τῶν

Ἀτλαντικῶν νήσων ἀναπεπλευκότες, αἱ δύο μὲν εἰσι, λεπτῶ παντάπασι πορθμῶ διαιρούμεναι, μυρίους δ' ἀπέχουσαι Λιβύης σταδίους, καὶ ὀνομάζονται Μακάρων. ^[5]

Sert 8 3 ὄμβροις δὲ χρώμεναι μετρίοις σπανίως, τὰ δὲ πλεῖστα πνεύμασι μαλακοῖς καὶ δροσοβόλοις, οὐ μόνον ἄρουν καὶ φυτεύειν παρέχουσιν ἀγαθὴν καὶ πόνα χώραν, ἀλλὰ καὶ καρπὸν αὐτοφυῆ φέρουσιν, ἀποχρῶντα πλήθει καὶ γλυκύτητι βόσκειν ἄνευ πόνων καὶ πραγματείας σχολάζοντα δῆμον.

Sert 8 4 ἀῆρ δ' ἄλυπος ὥρων τε κράσει καὶ μεταβολῇς μετριότητι κατέχει τὰς νήσους. οἱ μὲν γὰρ ἐνθένδε τῆς γῆς ἀποπνέοντες ἔξω βορέαι καὶ ἀπηνιῶται διὰ μῆκος ἐκπεσόντες εἰς τόπον ἀχανῆ διασπείρονται καὶ προαπολείπουσι, πελάγιοι δὲ περιρρέοντες ἀργέσται καὶ ζέφυροι, βληχροὺς μὲν ὑετοὺς καὶ σποράδας ἐκ θαλάττης ἐπάγοντες, τὰ δὲ πολλὰ νοτεραῖς αἰθρίαις ἐπιψύχοντες, ἡσυχῇ τρέφουσιν· ὥστε μέχρι τῶν βαρβάρων διῖχθαι πίστιν ἰσχυράν, αὐτόθι τὸ Ἥλύσιον εἶναι πεδῖον καὶ τὴν τῶν εὐδαιμόνων οἴκησιν, ἣν Ὅμηρος ὕμνησε (Od. ^[5]

Sert 8 5 4, 563 sqq.). Ταῦθ' ὁ Σερτώριος ἀκούσας ἔρωτα θαυμαστὸν ἔσχεν οἰκῆσαι τὰς νήσους καὶ ζῆν ἐν ἡσυχίᾳ, τυραννίδος ἀπαλλαγεῖς καὶ πολέμων ἀπαύστων.

Sert 9 2 αἰσθόμενοι δ' οἱ Κίλικες, οὐθὲν εἰρήνης δεόμενοι καὶ σχολῆς, ἀλλὰ πλούτου καὶ λαφύρων, εἰς Λιβύην ἀπέπλευσαν, Ἄσκαλιν τὸν Ἰφθα κατάζοντες ἐπὶ τὴν Μαυρουσίῳ βασιλείαν.

Sert 9 3 οὐ μὴν ἀπέκαμεν ὁ Σερτώριος, ἀλλὰ τοῖς πρὸς τὸν Ἄσκαλιν διαπολεμοῦσιν ἔγνω βοηθεῖν, ὡς οἱ σὺν αὐτῷ καινὴν τινα λαβόντες ἐλπίδων ἀρχὴν καὶ πράξεων ἐτέρων ὑπόθεσιν, μὴ διαλυθεῖεν ὑπὸ τῆς ἀπορίας.

Sert 9 4 ἀσμένους δὲ τοῖς Μαυρουσίοις ἀφικόμενος, εἶχετο <τοῦ> ἔργου, καὶ καταμαχεσάμενος τὸν Ἄσκαλιν ἐπολιόρκει.

Sert 9 5 Σύλλα δὲ Πακκιανὸν ἐκπέμψαντος βοηθῆσαι τοῖς περὶ τὸν Ἄσκαλιν μετὰ δυνάμεως, συμβαλὼν ὁ Σερτώριος τὸν μὲν Πακκιανὸν ἀπέκτεινε, τὴν δὲ στρατιὰν κρατήσας προσηγάγετο, καὶ τὴν Τίγγιν, εἰς ἣν ὁ Ἄσκαλις συνέφυγε μετὰ τῶν ἀδελφῶν, ἐξεπολιόρκησεν.

Sert 9 6 ἐνταῦθα τὸν Ἀνταῖον οἱ Λίβυες ἱστοροῦσι κεῖσθαι, καὶ τὸν τάφον αὐτοῦ Σερτώριος διέσκαψε, τοῖς βαρβάροις ἀπιστῶν διὰ μέγεθος.

Sert 9 7 ἐντυχὼν δὲ τῷ σώματι, πηχῶν ἐξήκοντα μῆκος ὥς φασι, κατεπλάγη, καὶ σφάγιον ἐντεμὼν συνέχωσε τὸ μνημα καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ τιμὴν τε καὶ φήμην συνηύξησε.

Sert 9 8 Τιγγῖται δὲ μυθολογοῦσιν Ἀνταίου τελευτήσαντος τὴν γυναῖκα Τίγγην Ἡρακλεῖ συνελθεῖν, Σόφακα δ' ἐξ αὐτῶν γενόμενον βασιλεῦσαι τῆς χώρας καὶ πόλιν ἐπώνυμον τῆς μητρὸς ἀποδεῖξαι· Σόφακος δὲ παῖδα γενέσθαι Διοδώρον, ᾧ πολλὰ τῶν Λιβυκῶν ἐθνῶν ὑπήκουσεν, Ἑλληνικὸν ἔχοντι στράτευμα τῶν αὐτόθι κατωκισμένων ὑφ' Ἡρακλέους Ὀλβιανῶν καὶ Μυκηναίων.

Sert 9 10 ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀνακείσθω τῇ Ἰόβᾳ (FGrH 275 T 10) χάριτι, τοῦ πάντων ἱστορικωτάτου βασιλέων· ἐκείνου γὰρ ἱστοροῦσι τοὺς προγόνους Διοδώρου καὶ Σόφακος ἀπογόνους εἶναι.

Sert 9 11 Σερτώριος δὲ πάντων ἐγκρατὴς γενόμενος, τοὺς δεθέντας αὐτοῦ καὶ πιστεύσαντας οὐκ ἡδίκησεν, ἀλλὰ καὶ χρήματα καὶ πόλεις καὶ τὴν ἀρχὴν ἀπέδωκεν αὐτοῖς, ὅσα καλῶς εἶχε δεξάμενος διδόντων. Ἐντεῦθεν ὅποι χρὴ τραπέσθαι βουλευόμενον ἐκάλουν Λυσιτανοὶ πρέσβεις πέμψαντες ἐφ' ἡγεμονίᾳ, πάντως μὲν ἄρχοντος ἀξίωμα μέγα καὶ ἐμπειρίαν ἔχοντος δεόμενοι πρὸς τὸν ἀπὸ Ῥωμαίων φόβον, ἐκείνῳ δὲ πιστεύοντες αὐτοὺς μόνῳ, καὶ πυνθανόμενοι παρὰ τῶν συγγεγονότων τὸ ἦθος αὐτοῦ.

Sert 10 2 λέγεται γὰρ ὁ Σερτώριος οὕθ' ὑφ' ἡδονῆς οὕθ' ὑπὸ δέους εὐάλωτος γενέσθαι, φύσει τ' ἀνέκπληκτος [ὦν] παρὰ τὰ δεινὰ, καὶ μέτριος εὐτυχίαν ἐνεγκεῖν, καὶ πρὸς μὲν εὐθυμαχίαν

οὐδενὸς ἀτολμότερος τῶν καθ' ἑαυτὸν ἡγεμόνων, ὅσα δὲ κλωπείας ἐν πολέμοις ἔργα καὶ πλεονεξίας περὶ τόπους ἐχυροὺς καὶ διαβάσεις τάχους δεομένας ἀπάτης τε καὶ ψευδῶν ἐν δέοντι, σοφιστὴς δεινότατος.

Sert 10 4 ἐν δὲ ταῖς τιμαῖς τῶν ἀνδραγαθημάτων δαψιλῆς φαινόμενος, περὶ τὰς τιμωρίας ἐμετρίαζε τῶν ἀμαρτημάτων.

Sert 10 5 καίτοι δοκεῖ περὶ τὸν ἔσχατον αὐτοῦ βίον ὠμότητος καὶ βαρυθυμίας τὸ περὶ τοὺς ὁμήρους πραχθὲν ἔργον ἐπιδείξει τὴν φύσιν οὐκ οὔσαν ἡμερον, ἀλλ' ἐπαμπεχομένην λογισμῷ διὰ τὴν ἀνάγκην.

Sert 10 6 ἐμοὶ δ' ἄρετὴν μὲν εἰλικρινῇ καὶ κατὰ λόγον συνεστῶσαν οὐκ ἂν ποτε δοκεῖ τύχη τις ἐκστῆσαι πρὸς τοῦναντίον· ἄλλως δὲ προαιρέσεις καὶ φύσεις χρηστὰς ὑπὸ συμφορῶν μεγάλων παρ' ἀξίαν κακωθείσας οὐκ ἀδύνατον τῷ δαίμονι συµμεταβαλεῖν τὸ ἥθος.

Sert 10 7 ὃ καὶ Σερτώριον οἶμαι παθεῖν, ἥδη τῆς τύχης αὐτὸν ἐπιλειπούσης ἐκτραχυνόμενον ὑπὸ τῶν πραγμάτων γινομένων πονηρῶν πρὸς τοὺς ἀδικοῦντας. Οὐ μὴν ἀλλὰ τότε γε τῶν Λυσιτανῶν καλούντων, ἀπῆρεν ἐκ Λιβύης.

Sert 11 2 καὶ τούτους <τε> συνέταττεν εὐθύς αὐτοκράτωρ στρατηγὸς <ἀποδειχθεῖς>, καὶ τὴν ἐγγὺς Ἰβηρίαν ὑπήκοον ἐποίητο, τῶν πλείστων ἐκουσίως προστιθεμένων, μάλιστα μὲν διὰ τὸ πρᾶον αὐτοῦ καὶ δραστήριον· ἔστι δ' ἃ καὶ σοφιστικῶς αὐτὸς εἰς ἀπάτην καὶ κήλησιν ἐμηχανᾶτο.

Sert 11 3 καὶ πρῶτόν γε πάντων τὸ περὶ τὴν ἔλαφον. ἦν δὲ τοιόνδε· <Λυ>σιτανὸς ἀνὴρ δημότης τῶν ἐπὶ χώρας βιούντων ἐλάφῳ νεοτόκῳ φευγούσῃ κυνηγέτας ἐπιτυχόν, αὐτῆς μὲν ἀπελείφθη, τὴν δὲ νεβρὸν ἐκπλαγεῖς τῇ καινότητι τῆς χροᾶς, λευκὴ γὰρ ἦν πᾶσα, λαμβάνει διώξας.

Sert 11 4 κατὰ τύχην δὲ Σερτωρίου τοῖς τόποις ἐναυλισαμένου, καὶ πᾶν ὃ τις ἐξ ἄγρας ἢ γεωργίας ἤκοι κομίζων δῶρον ἀσμένως δεχομένου, καὶ φιλοφρόνως ἀμειβομένου τοὺς θεραπεύοντας, ἐγχειρίζει φέρων αὐτῷ τὴν νεβρόν.

Sert 11 5 ὁ δὲ δεξάμενος, αὐτίκα μὲν ἥσθη μετρίως, χρόνῳ δὲ ποιησάμενος τιθασὸν οὕτω καὶ φιλάνθρωπον, ὥστε καὶ καλοῦντος ἀκούειν καὶ βαδίζοντί ποι παρακολουθεῖν, ὄχλου τε καὶ θορύβου παντὸς ἀνέχεσθαι στρατιωτικοῦ, κατὰ μικρὸν ἐξεθείαζε φάσκων Ἀρτέμιδος δῶρον τὴν ἔλαφον εἶναι, καὶ πολλὰ τῶν ἀδήλων ἐπεφήμιζεν αὐτῷ δηλοῦν, γινώσκων εὐάλωτον εἰς δεισιδαιμονίαν εἶναι φύσει τὸ βαρβαρικόν.

Sert 11 7 ὁ δὲ καὶ προσετεχνᾶτο τοιάδε· γνούς γὰρ ἂν κρύφα τοὺς πολεμίους ἐμβεβληκότας ποι τῆς ὑπ' αὐτὸν χώρας ἢ πόλιν ἀφιστάντας, προσεποιεῖτο τὴν ἔλαφον αὐτῷ κατὰ τοὺς ὕπνους διειλέχθαι, κελεύουσιν ἐν ἐτοίμῳ τὰς δυνάμεις ἔχειν.

Sert 11 8 αὐθις δὲ νίκην τινὰ τῶν ἑαυτοῦ στρατηγῶν ἀκούσας, τὸν μὲν ἄγγελον ἔκρυπτε, τὴν δ' ἔλαφον ἐστεφανωμένην ἐπ' εὐαγγελίοις προῆγεν, εὐθυμεῖσθαι παρακαλῶν καὶ τοῖς θεοῖς θύειν, ὡς ἀγαθόν τι πευσομένους. Οὕτως δὲ χειροθήεις ποιησάμενος αὐτούς, ἐχρῆτο πρὸς ἅπαντα μετριωτέροις, οὐχ ὑπ' ἀνδρὸς ἀλλοδαποῦ λογισμῶν, ἀλλ' ὑπὸ θεοῦ στρατηγεῖσθαι πειθομένοις, ἅμα καὶ τῶν πραγμάτων ἐπιμαρτυρούντων τῷ παρὰ λόγον τὴν δύναμιν αὐξάνεσθαι.

Sert 12 2 δισχιλίους γὰρ ἑξακοσίοις, οὓς ὠνόμαζε Ῥωμαίους, συμμείκτοις δ' ἑπτακοσίοις Λιβύων εἰς Λυσιτανίαν αὐτῷ συνδιαβάσι πελταστὰς τετρακισχιλίους Λυσιτανῶν καὶ ἵππεῖς ἑπτακοσίους προσλαβών, ἐπολέμει τέτταρσι Ῥωμαίων στρατηγοῖς, ὑφ' οἷς ἦσαν πεζῶν μὲν δώδεκα μυριάδες, ἵππεῖς δ' ἑξακισχίλιοι, τοξόται δὲ καὶ σφενδονῆται δισχίλιοι, πόλεις δ' ἀναρίθμητοι τὸ πλῆθος, αὐτὸς εἴκοσι τὰς πάσας ἐν ἀρχῇ κεκτημένος. ^[5]

Sert 12 3 ἀλλ' ὅμως ἀσθενὴς οὕτω καὶ μικρὸς ἀρξάμενος, οὐ μόνον ἐθνῶν ἐκράτησε μεγάλων καὶ πόλεις εἶλε πολλὰς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀντιστρατήγων Κότταν μὲν ἐν τῷ περὶ τὴν Μελλαρίαν πορθμῷ

κατεναυμάχησε, Φουφίδιον δὲ τὸν ἄρχοντα τῆς Βαιτικῆς περὶ τὸν Βαῖτιν ἐτρέψατο, δισχιλίους ἀποκτείνας Ῥωμαίων, Δομίτιον δὲ Καλουῖνον ἀνθύπατον ὄντα τῆς ἐτέρας Ἰβηρίας διὰ τοῦ ταμίου καταγωνισάμενος, καὶ Θώρ[άν]ιον, ἄλλον ἡγεμόνα τῶν ὑπὸ Μετέλλου πεμφθέντων, μετὰ δυνάμεως ἀνεῖλεν, αὐτόν τε τὸν Μέτελλον, ἄνδρα Ῥωμαίων ἐν τοῖς τότε μέγιστον καὶ δοκιμώτατον, οὐκ ὀλίγοις σφάλμασι περιβαλὼν εἰς τοσαύτην ἀπορίαν κατέστησεν, ὥστε Λεύκιον μὲν Μάλλιον ἐκ τῆς περὶ Ναρθῶνα Γαλατίας ἐλθεῖν αὐτῷ βοηθόν, Πομπήϊον δὲ Μᾶγνον ἐκ Ῥώμης κατὰ τάχος ἀποσταλῆναι μετὰ δυνάμεως.

Sert 12 6 οὐ γὰρ εἶχεν ὁ Μέτελλος ὅ τι χρῆσαιτο, προσπολεμῶν ἀνδρὶ τολμητῇ, πάσης ἐξαναδυομένῳ φανεράς μάχης, πᾶσαν δὲ μεταβαλλομένῳ μεταβολὴν εὐσταλείᾳ καὶ κουφότητι τῆς Ἰβηρικῆς στρατιᾶς, αὐτὸς ὀπλιτικῶν καὶ νομίμων ἀσκητῆς γεγνωνὺς ἀγώνων καὶ στρατηγὸς ἐμβριθοῦς καὶ μονίμου φάλαγγος, ὥσασθαι μὲν εἰς χεῖρας ἐλθόντας πολεμίους καὶ καταβαλεῖν ἄριστα γεγυμνασμένης, ὀρειβατεῖν δὲ καὶ συνηρτηῆσθαι διώξεσι καὶ φυγαῖς ἀπαύστοις ἀνθρώπων ὑπηνεμίων καὶ λιμὸν ἀνέχεσθαι καὶ δίαιταν ἄπυρον καὶ ἄσκητον ὥσπερ ἐκεῖνοι μὴ δυναμένης.
[5]

Sert 13 1 Ὅτι δ' αὐτὸς μὲν ἤδη πρεσβύτερος ἦν, καὶ τι καὶ πρὸς ἀνειμένην ἤδη καὶ τρυφερὰν δίαιταν ἐκ πολλῶν ἀγώνων καὶ μεγάλων ἐνδεδωκώς, τῷ δὲ Σερτωρίῳ συνειστήκει πνεύματος ἀκμαίου γέμοντι καὶ κατεσκευασμένον ἔχοντι θαυμασίως τὸ σῶμα ῥώμῃ καὶ τάχει καὶ λιτότητι.

Sert 13 2 μέθης μὲν γὰρ οὐδὲ ῥαθυμῶν ἦπτετο, πόνους δὲ μεγάλους καὶ μακράς ὁδοιπορίας καὶ συνεχεῖς ἀγρυπνίας ὀλίγοις εἴθιστο καὶ φαύλοις ἀρκούμενος σιτίοις διαφέρειν· πλάνοις δὲ χρώμενος ἀεὶ καὶ κυνηγεσίοις ὅποτε σχολάζοι, πάσης διεκδύσεως φεύγοντι καὶ διώκοντι κυκλώσεως ἀβάτων τε καὶ βασίμων τόπων ἐμπειρίαν προσεيلήφει. [5]

Sert 13 3 διὸ τῷ μὲν εἰργομένῳ μάχης ὅσα νικῶμενοι πάσχουσιν ἄνθρωποι βλάπτεσθαι συνέβαινεν, ὁ δὲ τῷ φεύγειν εἶχε τὰ τῶν διωκόντων.

Sert 13 4 καὶ γὰρ ὕδρεϊας ἀπέκοπτε, καὶ σιτολογίας εἶργε, καὶ προϊόντι μὲν ἐκποδὼν ἦν, ἐκίνει δ' ἰδρυνθέντα, πολιορκοῦντι δ' ἄλλους ἐπιφαινόμενος ἀντεπολιόρκει ταῖς τῶν ἀναγκαίων ἀπορίαις, ὥστε τοὺς στρατιώτας ἀπαγορεύειν, καὶ τοῦ Σερτωρίου μονομαχῆσαι προκαλουμένου τὸν Μέτελλον, βοᾷν καὶ κελεύειν μάχεσθαι στρατηγὸν στρατηγῷ καὶ Ῥωμαίῳ Ῥωμαῖον, ἀναδυσόμενον δὲ χλευάζειν.

Sert 13 5 ὁ δὲ τούτων μὲν εὖ ποιῶν κατεγέλα· στρατηγοῦ γὰρ ὡς ἔφη Θεόφραστος (fg.

Sert 13 6 140 Wimmer) δεῖ θάνατον ἀποθνήσκειν τὸν στρατηγόν, οὐ πελταστοῦ τοῦ τυχόντος.

Sert 13 7 ὁρῶν δὲ τοὺς Λαγγοβρίγας οὐ μικρὰ τῷ Σερτωρίῳ συλλαμβανομένους, δίψῃ δ' ὄντας εὐαλῶτους (ἐν γὰρ ἦν αὐτοῖς φρέαρ ἐν τῇ πόλει, τῶν δ' ἐν τοῖς προαστίοις καὶ παρὰ τὰ τεῖχη ναμάτων ὁ πολιορκῶν ἐπικρατεῖν ἔμελλεν), ἤκεν ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς ἡμέραις δυοῖς συναιρήσων τὴν πολιορκίαν ὕδατος οὐκ ὄντος· διὸ καὶ πένθ' ἡμερῶν ἐπιφέρεισθαι σιτία μόνον προεῖρητο τοῖς στρατιώταις. ὁ Σερτώριος δ' ὀξέως βοηθήσας, ἐκέλευσε δισχιλίους ἀσκούς ὕδατος ἐμπλῆσαι, καθ' ἕκαστον ἀσκὸν ἀργύριον συχνὸν τάξας, καὶ πολλῶν μὲν Ἰβήρων, πολλῶν δὲ Μαυρουσίων ὑφισταμένων τὸ ἔργον, ἐπιλεξάμενος ἄνδρας εὐρώστους ἅμα καὶ ποδώκεις ἔπεμψε διὰ τῆς ὀρεινῆς, κελεύσας, ὅταν παραδῶσι τοὺς ἀσκούς τοῖς ἐν τῇ πόλει, τὸν ἄχρηστον ὑπεξαγαγεῖν ὅχλον, ὅπως ἐξαρκῇ τοῖς ἀμυνομένοις τὸ ποτόν. [5]

Sert 13 10 ἐκπύστου δὲ τούτου γενομένου πρὸς τὸν Μέτελλον, ἤχθετο μὲν ἤδη τὰ ἐπιτήδεια τῶν στρατιωτῶν ὑπαναλωκότων, ἐξέπεμψε δ' ἐπὶ σιτολογίαν Ἀκυῖνον ἐξακισχιλίων ἡγούμενον.

Sert 13 11

αἰσθόμενος δ' ὁ Σερτώριος καὶ προλοχίσας τὴν ὁδόν, ἐπανερχομένῳ τῷ Ἀκυῖνῳ τρισχιλίους ἄνδρας ἔκ τινος συσκίου χαράδρας ἐπάνιστησιν, αὐτὸς δὲ κατὰ στόμα προσβαλὼν τρέπεται, καὶ τοὺς μὲν διαφθείρει, τοὺς δὲ λαμβάνει ζῶντας.

Sert 13 12 Ἀκυῖνον δὲ μετὰ τῶν ὅπλων καὶ τὸν ἵππον ἀποβεβληκότα δεξάμενος Μέτελλος αἰσchrῶς ἀπῆει, πολλὰ χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν Ἰβήρων. Ἐκ τε δὴ τούτων θαυμαζόμενος ἡγαπᾶτο παρὰ τοῖς βαρβάροις ὁ Σερτώριος, καὶ ὅτι Ῥωμαῖκοῖς ὀπλισμοῖς καὶ τάξεσι καὶ συνθήμασιν ἀφαιρῶν τὸ μανικὸν καὶ θηριῶδες αὐτῶν τῆς ἀλκῆς ἀντὶ ληστηρίου μεγάλου στρατὸν ἐποιεῖτο τὴν δύναμιν.

Sert 14 2 ἔτι δ' ἀργύρῳ χρώμενος ἀφειδῶς καὶ χρυσῷ κράνη τε κατεκόσμη καὶ θυρεοὺς αὐτῶν διεποίκιλλε, καὶ χλαμύσιν ἀνθιναῖς καὶ χιτῶσι χρῆσθαι διδάσκων, καὶ χορηγῶν εἰς ταῦτα καὶ συμφιλοκαλῶν, ἐδημαγώγει.

Sert 14 3 μάλιστα δ' εἶλεν αὐτοὺς τὰ τῶν παίδων· τοὺς γὰρ εὐγενεστάτους ἀπὸ τῶν ἔθνων συναγαγὼν εἰς Ὅσκαν πόλιν μεγάλην, διδασκάλους ἐπιστήσας Ἑλληνικῶν τε καὶ Ῥωμαϊκῶν μαθημάτων, ἔργῳ μὲν ἐξωμηρεύσατο, λόγῳ δ' ἐπαίδευεν, ὥς ἀνδράσι γενομένοις πολιτείας τε μεταδώσων καὶ ἀρχῆς.

Sert 14 4 οἱ δὲ πατέρες ἤδοντο θαυμαστῶς, τοὺς παῖδας ἐν περιπορφύροις ὀρῶντες μάλα κοσμίως φοιτῶντας εἰς τὰ διδασκαλεῖα, καὶ τὸν Σερτώριον ὑπὲρ αὐτῶν μισθοὺς τελοῦντα, καὶ πολλάκις ἀποδείξεις λαμβάνοντα, καὶ γέρα τοῖς ἀξίοις νέμοντα, καὶ τὰ χρυσᾶ περιδέραια δωρούμενον ἃ Ῥωμαῖοι βούλλας καλοῦσιν. ἔθους δ' ὄντος Ἰβηρικοῦ τοὺς περὶ τὸν ἄρχοντα τεταγμένους συναποθνήσκειν αὐτῷ πεσόντι, καὶ τοῦτο τῶν ἐκεῖ βαρβάρων κατάσπεισιν ὀνομαζόντων, τοῖς μὲν ἄλλοις ἡγεμόσιν ὀλίγοι τῶν ὑπασπιστῶν καὶ τῶν ἐταίρων, Σερτωρίῳ δὲ πολλαὶ μυριάδες ἀνθρώπων κατεσπικόντων ἑαυτοὺς ἠκολούθουν. [5]

Sert 14 6 λέγεται δὲ πρὸς τινὶ πόλει τροπῆς γενομένης καὶ τῶν πολεμίων ἐπικειμένων, τοὺς Ἰβήρας ἀμελήσαντας αὐτῶν τὸν Σερτώριον σῶζειν καὶ τοῖς ὤμοις ἐπαραμένους ἄλλους ὑπὲρ ἄλλων ἀνακουφίσαι πρὸς τὰ τείχη, γενομένου δ' ἐν ἀσφαλεῖ τοῦ ἄρχοντος, οὕτω τραπέσθαι πρὸς φυγὴν ἕκαστον αὐτῶν. Οὐ μόνον δὲ τοῖς Ἰβηρσιν ἦν ποθινός, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐξ Ἰταλίας στρατευομένοις. [5]

Sert 15 2 Περπέννα γοῦν Οὐέντωνος ἀπὸ τῆς αὐτῆς Σερτωρίῳ στάσεως εἰς Ἰβηρίαν παραγενομένου μετὰ χρημάτων πολλῶν καὶ μεγάλης δυνάμεως, ἰδίᾳ δὲ καθ' ἑαυτὸν ἐγνωκότος πολεμεῖν πρὸς τὸν Μέτελλον, ἐδυσχέραινον οἱ στρατιῶται, καὶ πολὺς ἦν τοῦ Σερτωρίου λόγος ἐν τῷ σταρτοπέδῳ, τὸν Περπένναν ἀνίων, εὐγενεῖα καὶ πλούτῳ τετυφωμένον. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ Πομπήϊος ἡγγέλλετο τὴν Πυρήνην ὑπερβάλλων, ἀναλαβόντες οἱ στρατιῶται τὰ ὅπλα καὶ τὰ σημεῖα τῶν τάξεων ἀναρπάσαντες κατεβόησαν τοῦ Περπέννα, κελεύοντες ὥς τὸν Σερτώριον ἄγειν αὐτούς· εἰ δὲ μή, καταλιπόντες ἐκεῖνον ἠπείλουν αὐτοὶ βαδιεῖσθαι πρὸς ἄνδρα σῶζεσθαι καὶ σῶζειν δυνάμενον. [5]

Sert 15 5 συγχωρήσας δ' ὁ Περπέννας ἡγάγεν αὐτοὺς καὶ συνέμειξε τῷ Σερτωρίῳ, πεντήκοντα καὶ τρεῖς ἔχων σπεῖρας. Σερτώριος δέ, τῶν ἐντὸς Ἰβηρος αὐτῷ ποταμοῦ πάντων ὁμοῦ τι προστιθεμένων, πλήθει μὲν ἦν μέγας ἐπέρρεον γὰρ αἰεὶ καὶ συνεφέροντο πανταχόθεν πρὸς αὐτόν· ἀταξία δὲ βαρβαρικῇ καὶ θρασυτητι ταραττόμενος, ἐπιχειρεῖν τοῖς πολεμίοις βοώντων καὶ τὴν τριβὴν δυσανασχετούντων, ἐπειρᾶτο παραμυθεῖσθαι διὰ λόγων.

Sert 16 3 ὥς δ' ἑώρα χαλεπαίνοντας καὶ βιαζομένους ἀκαίρως, προήκατο καὶ περιεῖδε συμπλεκομένους τοῖς πολεμίοις, ἐν οἷς οὐ παντελῶς συντριβέντας, ἀλλὰ πληγὰς λαβόντας ἤλπιζε πρὸς τὰ λοιπὰ κατηκόους μᾶλλον ἔξειν.

Sert 16 4

ὦν δ' εἵκαζε γενομένων, ἐπιβοηθήσας ἀνέλαβέ τε φεύγοντας αὐτοὺς καὶ κατέστησεν ἀσφαλῶς εἰς τὸ στρατόπεδον.

Sert 16 5 βουλόμενος δὲ καὶ τὴν ἀθυμίαν ἀφελεῖν, μεθ' ἡμέρας ὀλίγας πάνδημον ἐκκλησίαν ἀθροίσας ἵππους εἰσήγαγε δύο, τὸν μὲν ἀσθενῆ τελέως καὶ πρεσβύτερον ἤδη, τὸν δ' ἕτερον εὐμεγέθη μὲν αὐτὸν καὶ ἰσχυρόν, θαυμαστὴν δὲ πυκνότητι καὶ κάλλει τριχῶν οὐρὰν ἔχοντα. παρειστήκει δὲ τῷ μὲν ἀσθενεῖ μέγας ἀνὴρ καὶ ῥωμαλέος, τῷ δ' ἰσχυρῷ μικρὸς ἕτερος καὶ τὴν ὄψιν εὐκαταφρόνητος.

Sert 16 7 σημείου δὲ δοθέντος αὐτοῖς, ὁ μὲν ἰσχυρὸς ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τοῦ ἵππου τὴν κέρκον ὡς ἀπορρήξων εἴλκε βίᾳ πρὸς αὐτόν, ὁ δ' ἀσθενὴς τοῦ ἰσχυροῦ κατὰ μίαν τῶν τριχῶν ἐξέτιλλεν.

Sert 16 8 ἐπεὶ δ' ὁ μὲν οὐκ ὀλίγα πράγματα μάτην ἑαυτῷ καὶ πολλὴν γέλωτα τοῖς θεωμένοις παρασχὼν ἀπεῖπεν, ὁ δ' ἀσθενὴς ἀκαρεὶ καὶ σὺν οὐδενὶ πόνῳ ψιλὴν τριχῶν ἀπέδειξε τὴν οὐρὰν, ἀναστὰς ὁ Σερτώριος „ὀρᾶτ'“ εἶπεν „ἄνδρες σύμμαχοι τὴν ἐπιμονὴν ἀνυσιμωτέραν τῆς βίας οὖσαν καὶ πολλὰ τῶν ἀθρόως ἀλήπτων ἐνδιδόντα τῷ κατὰ μικρόν.

Sert 16 10 ἄμαχον γὰρ τὸ ἐνδελεχές, ὃ πᾶσαν ἐπιὼν ὁ χρόνος <άν> αἰρεῖ καὶ κατεργάζεται δύναμιν, εὐμενὴς ὢν σύμμαχος τοῖς δεχομένοις λογισμῷ τὸν καιρὸν αὐτοῦ, τοῖς δ' ἀκαίρως ἐπειγομένοις πολεμιώτατος.

Sert 16 11 “ τοιαῦτα μὲν ὁ Σερτώριος ἐκάστοτε πλέκων παραμύθια τοῖς βαρβάροις, διεπαιδαγώγει τὸν καιρὸν. Οὐδενὸς δ' ἦττον αὐτοῦ τῶν πολεμικῶν ἔργων ἐθαυμάσθη τὸ περὶ τοὺς λεγομένους Χαρακιτανούς.

Sert 17 2 εἰσὶ δὲ δῆμος ὑπὲρ τὸν Ταγώνιον ποταμόν, οὐκ ἄστεσιν οὐδὲ κώμαις ἐνοικοῦντες, ἀλλὰ λόφος ἐστὶν εὐμεγέθης καὶ ὑψηλός, ἄντρα καὶ κοιλώματα πετρῶν βλέποντα πρὸς βορέαν περιέχων. ἡ δ' ὑποκειμένη πᾶσα χώρα πηλὸν ἀργιλώδη καὶ γῆν ὑπὸ χαυνότητος εὐθρυπτον ἀναδίδωσιν, οὔτε τοὺς ἐπιβαίνοντας ἀνέχεσθαι καρτεράν, καὶ μικρὸν ἀψαμένων ὥσπερ ἄσβεστον ἢ τέφραν ἐπὶ πολὺ διαχεομένην.

Sert 17 4 τῶν οὖν βαρβάρων, ὁσάκις φόβῳ πολέμου καταδύντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ τὴν λεῖαν εἴσω συναγαγόντες ἀτρεμοῖεν, ὄντων ἀλήπτων ὑπὸ βίας, τὸν δὲ Σερτώριον τότε διακεκριμένον ἀπὸ τοῦ Μετέλλου καὶ καταστρατοπεδεύσαντα παρὰ τὸν λόφον ὑπερφρονούντων ὡς κεκρατημένον, εἴθ' ὑπ' ὀργῆς ἐκεῖνος, εἴτε [τὸ] μὴ δοκεῖν φεύγειν βουλόμενος, ἅμ' ἡμέρᾳ προσελάσας κατεσκέπτετο τὸν τόπον. ^[5]

Sert 17 5 οὐδαμόθεν δὲ προσβολὴν ἔχοντος, ἄλλως [δ'] ἀλύων καὶ κεναῖς χρώμενος ἀπειλαῖς, ὀρᾷ τῆς γῆς ἐκείνης κονιορτὸν ἄνω πολλὴν ὑπὸ πνεύματος ἐπ' αὐτοὺς φερόμενον.

Sert 17 6 τέτραπται μὲν γὰρ ὡς ἔφην τὰ σπήλαια πρὸς βορέαν, ὁ δ' ἀπὸ τῆς ἄρκτου ῥέων ἄνεμος, ὃν Καικίαν ἔνιοι καλοῦσιν, ἐπέχει μάλιστα καὶ πλεῖστός ἐστι τῶν ἐκεῖ πνευμάτων, ἐξ ὑγρῶν πεδίων καὶ νιφοβόλων συμφυσώμενος ὀρῶν· τότε δὲ καὶ θέρους ἀκμάζοντος ἰσχύων καὶ τρεφόμενος τῇ τῶν ὑπαρκτίων ἀνέσει πάγων, ἥδιτος ἐπέπνει καὶ κατεῖχεν αὐτούς τε καὶ βοτὰ δι' ἡμέρας ἀναψύχων.

Sert 17 8 ταῦτα δὴ συλλογιζόμενος ὁ Σερτώριος καὶ παρὰ τῶν ἐγχωρίων ἀκούων, ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας τῆς ἀραιᾶς καὶ τεφρώδους γῆς ἐκείνης ἀποσπῶντας καὶ παραφέροντας καταντικρὺ τοῦ λόφου θίνα ποιεῖν, ἣν οἱ βάρβαροι χώματος ἐπ' αὐτοὺς εἶναι κατασκευὴν ὑπονοοῦντες ἐχλεύαζον.

Sert 17 9 τότε μὲν οὖν ἐργασαμένους τοὺς στρατιώτας ἄχρι νυκτὸς ἀπήγαγεν· ἅμα δ' ἡμέρᾳ πρῶτον μὲν αὔρα μαλακὴ προαπέπνει, διακινουσα τῆς συμπεφορημένης γῆς τὸ λειότατον, ὥσπερ ἄχνην σκιδνάμενον· ἔπειτα σοβαροῦ τοῦ Καικίου πρὸς τὸν ἥλιον ἐκχεομένου καὶ τῶν λόφων

κονιωμένων, ἐπιστάντες οἱ στρατιῶται τόν τε χοῦν ἀνέτρεπον διὰ βάθους καὶ τὸν πηλὸν ἔκοπτον, ἔνιοι δὲ καὶ τοὺς ἵππους ἄνω καὶ κάτω διεξήλασαν, ἀνιστάντες τὸ χαύνωμα καὶ τῇ πνοῇ μετέωρον παραδιδόντες.

Sert 17 11 ἡ δ' ὑπολαμβάνουσα πᾶν τὸ θρυπτόμενον καὶ κινούμενον ἄνω προσέβαλλε τοῖς οἰκήμασι τῶν βαρβάρων, κατὰ θύρας δεχομένοις τὸν Καικίαν.

Sert 17 12 οἱ δ', ἅτε δὴ τῶν σπηλαίων μίαν ἐκείνην ἀναπνοὴν ἐχόντων, ἥ τὸ πνεῦμα προσέπιπτε, ταχὺ μὲν ἀπεσκοτοῦντο τὰς ὄψεις, ταχὺ δ' ἀνεπίμπαντο πνιγώδους ἄσθματος, τραχὺν ἀέρα καὶ πολλῇ κόνει συμπεφυρμένον ἔλκοντες.

Sert 17 13 ὅθεν ἡμέρας δύο μόλις ἀνασχόμενοι, τῇ τρίτῃ παρέδωκαν ἑαυτούς, οὐ τοσοῦτον Σερτωρίῳ δυνάμεως ὅσον δόξης προσθέντες, ὡς τὰ δι' ὅπλων ἀνάλωτα σοφίᾳ κατεργασαμένῳ. Μέχρι μὲν οὖν τοῖς περὶ Μέτελλον ἐπολέμει, τὰ πλεῖστα κατευτυχεῖν ἐδόκει, γήρᾳ καὶ φυσικῇ βραδυτῇ τοῦ Μετέλλου πρὸς ἄνδρα τολμητὴν καὶ ληστροικῆς μᾶλλον ἢ στρατιωτικῆς ἡγούμενον δυνάμεως οὐκ ἀναφέροντος· ἐπεὶ δὲ καὶ Πομπηίῳ τὴν Πυρήνην ὑπερβαλόντι παραστρατοπεδεύσας, καὶ πᾶσαν ἅμα μὲν διδούς ἅμα δὲ λαμβάνων στρατηγικῶν παλαισμάτων πείραν, ἀντιτεχνώμενός τε καὶ φυλαττόμενος πλεῖον εἶχε, κομιδῇ διεβοήθη μέχρι Ῥώμης ὡς δεινότατος ὢν πόλεμον μεταχειρίσασθαι τῶν τότε στρατηγῶν.

Sert 18 3 οὐ γάρ τοι μικρὸν ἦν τὸ Πομπηίου κλέος, ἀλλ' ἦνθει τότε μάλιστα πρὸς δόξαν ἐκ τῶν περὶ Σύλλαν ἀνδραγαθημάτων, ἐφ' οἷς καὶ Μᾶγνος ὑπ' αὐτοῦ, τουτέστι Μέγας, ἐπωνομάσθη, τιμῶν τε θριαμβικῶν οὕτω γενειῶν ἔτυχεν.

Sert 18 4 ὅθεν καὶ πολλαὶ τῶν ὑπὸ Σερτωρίῳ πόλεων ἀποβλέψασαι πρὸς αὐτὸν ὁρμὴν μεταβολῆς ἔσχον, εἴτ' ἐπαύσαντο, τοῦ περὶ Λαύρωνα πάθους παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα συμβάντος.

Sert 18 5 Σερτωρίου γὰρ πολιορκούντος αὐτούς, ἦκε Πομπηῖος πανστρατιᾷ βοηθήσων· εἴθ' ὁ μὲν λόφον εὖ δοκοῦντα πεφυκέναι κατὰ τῆς πόλεως προληψόμενος, ὁ δὲ τοῦτο κωλύσων ἡπείγετο.

Sert 18 6 τοῦ δὲ Σερτωρίου φθάσαντος, ἐπιστήσας τὸν στρατὸν ὁ Πομπηῖος ἔχαιρε τῇ συντυχίᾳ, νομίζων ἐν μέσῳ τῆς πόλεως καὶ τῆς αὐτοῦ στρατιᾶς ἀπειλήφθαι τὸν Σερτώριον, καὶ πρὸς τοὺς Λαυρωνίτας εἰσέπεμψε, θαρρεῖν κελεύων καὶ καθῆσθαι περὶ τὰ τεῖχη, θεωμένους πολιορκούμενον Σερτώριον.

Sert 18 8 ἐκεῖνος δ' ἀκούσας ἐγέλασε, καὶ τὸν Σύλλα μαθητὴν (οὕτω γὰρ τὸν Πομπηῖον ἐπισκώπτων προσηγόρευεν) αὐτὸς ἔφη διδάξειν, ὅτι δεῖ τὸν στρατηγὸν κατόπιν μᾶλλον ἢ κατὰ πρόσωπον βλέπειν.

Sert 18 9 ταῦτα δὲ λέγων ἅμα τοῖς πολιορκουμένοις ἐπεδείκνυνεν ἐξακισχιλίους ὀπλίτας, ὑπ' αὐτοῦ καταλειμμένους ἐπὶ τοῦ προτέρου χάρακος, ὅθεν ὁρμηθεὶς κατειλήφει τὸν λόφον, ὅπως ἐπὶ σφᾶς τρεπομένῳ τῷ Πομπηίῳ κατὰ νώτου προσπέσοιεν.

Sert 18 10 ὁ δὲ καὶ Πομπηῖος ὁψὲ μάλα συμφρονήσας, ἐπιχειρεῖν μὲν οὐκ ἐθάρρει κύκλωσιν δεδοικώς, ἀπολιπεῖν δ' ἡσχύνετο κινδυνεύοντας ἀνθρώπους, παρῶν δὲ καὶ καθήμενος ἠναγκάζετο <περι> ὁρᾶν ἀπολλυμένους· ἀπέγνωσαν γὰρ αὐτοὺς οἱ βάρβαροι καὶ τῷ Σερτωρίῳ παρέδωκαν.

Sert 18 11 ὁ δὲ τῶν μὲν σωμάτων ἐφείσατο καὶ πάντας ἀφῆκε, τὴν δὲ πόλιν κατέπρησεν, οὐχ ὑπ' ὀργῆς οὐδ' ὠμότητος, ἐλάχιστα γὰρ δοκεῖ θυμῷ χαρίσασθαι τῶν στρατηγῶν οὗτος ἀνὴρ, ἀλλ' ἐπ' αἰσχύνη καὶ κατηφεία τῶν τεθναμακότων Πομπηῖον, ἵν' ἡ λόγος ἐν τοῖς βαρβάροις, ὅτι παρῶν ἐγγὺς καὶ μονονοῦ θερμαινόμενος τῷ πυρὶ τῶν συμμάχων, οὐ προσήμυνεν. Ἦτται μὲν οὖν τῷ Σερτωρίῳ πλείονες συνέβαινον, αὐτὸν μὲν ἀήττητον αἰεὶ φυλάττοντι καὶ τοὺς καθ' αὐτόν, θραυομένῳ δὲ περὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας· ἐκ δ' ὧν ἐπηνωρθοῦτο τὰς ἡττας, μᾶλλον

ἐθαυμάζετο νικῶντων τῶν ἀντιστρατήγων, οἷον ἐν τῇ περὶ Σούκρωνι μάχῃ πρὸς Πομπήϊον, καὶ πάλιν ἐν τῇ περὶ Σεγουντίαν πρὸς τε τοῦτον ὁμοῦ καὶ Μέτελλον. ^[5]

Sert 19 3 ἡ μὲν οὖν περὶ Σούκρωνι μάχῃ λέγεται γενέσθαι τοῦ Πομπηίου κατεπεΐξαντος, ὥς μὴ μετάσχοι τῆς νίκης Μέτελλος.

Sert 19 4 ὁ δὲ Σερτώριος ἐβούλετο μὲν τῷ Πομπηίῳ πρὶν ἐπελθεῖν τὸν Μέτελλον διαγωνίσασθαι, παραγαγὼν δ' ἐσπέρας ἤδη συνέβαλεν, οἰόμενος ξένοις οὔσι καὶ ἀπείροις τῶν χωρίων τοῖς πολεμίοις τὸ σκότος ἔσεσθαι καὶ φεύγουσιν ἐμπόδιον καὶ διώκουσι.

Sert 19 5 γενομένης δὲ τῆς μάχης ἐν χερσίν, ἔτυχε μὲν οὐ πρὸς Πομπήϊον αὐτός, ἀλλὰ πρὸς Ἀφράνιον ἐν ἀρχῇ συνεστηκώς, ἔχοντα τὸ ἀριστερόν, αὐτὸς ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τεταγμένος.

Sert 19 6 ἀκούσας δὲ τῷ Πομπηίῳ τοὺς συνεστῶτας ὑποχωρεῖν ἐγκειμένῳ καὶ κρατεῖσθαι, τὸ μὲν δεξιὸν ἐπ' ἄλλοις ἐποίησατο στρατηγοῖς, πρὸς δ' ἐκεῖνο τὸ νικώμενον αὐτὸς ἐβοηδρόμει.

Sert 19 7 καὶ τοὺς μὲν ἤδη τρεπομένους, τοὺς δ' ἔτι μένοντας ἐν τάξει συναγαγὼν καὶ ἀναθαρρύνας, ἐξ ὑπαρχῆς ἐνέβαλε τῷ Πομπηίῳ διώκοντι καὶ φυγὴν ἐποίησατο πολλήν· ὅτε καὶ Πομπηῖος ἐγγὺς ἐλθὼν ἀποθανεῖν καὶ τραυματισθεὶς, παραλόγως διέφυγεν.

Sert 19 8 οἱ γὰρ μετὰ Σερτωρίου Λίβυες ὥς ἔλαβον αὐτοῦ τὸν ἵππον χρυσῷ κεκοσμημένον καὶ φαλάρων ἀνάπλεων πολυτελῶν, ἐν τῷ διανέμεσθαι καὶ διαφέρεσθαι πρὸς ἀλλήλους προήκαντο τὴν δίωξιν.

Sert 19 9 Ἀφράνιος δὲ τοὺς ἀνθεστῶτας πρὸς αὐτὸν ἅμα τῷ Σερτώριον ἀπελθεῖν ἐπὶ θάτερα βοηθοῦντα τρεψάμενος, εἰς τὸ στρατόπεδον κατήραξε, καὶ συνεισπεσὼν ἐπόρθει σκότους ὄντος ἤδη, μήτε τὴν Πομπηίου φυγὴν εἰδὼς, μήτε τοὺς στρατιώτας τῆς ἀρπαγῆς ἐπισχεῖν δυνάμενος.

Sert 19 10 ἐν τούτῳ δὲ Σερτώριος ἀνέστρεψε, τὸ καθ' αὐτὸν νενικηκώς, καὶ τοῖς Ἀφρανίου δι' ἀταξίαν ταρασσομένοις ἐπιπεσὼν, πολλοὺς διέφθειρε.

Sert 19 11 πρῶι δ' αὖθις ἐξοπλισθεὶς ἐπὶ μάχην κατέβαινεν, εἴτα Μέτελλον αἰσθόμενος ἐγγὺς εἶναι, λύσας τὴν τάξιν ἀνέζευξεν, εἰπὼν· „ἀλλ' ἔγωγε τὸν παῖδα τοῦτον, εἰ μὴ παρὴν ἢ γραῦς ἐκείνη, πληγαῖς ἂν νουθετήσας εἰς Ῥώμην ἀπεστάλκειν.“ Ἡθύμει δὲ δεινῶς διὰ τὸ μηδαμοῦ φανεράν τὴν ἔλαφον ἐκείνην εἶναι· μηχανῆς γὰρ ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐστέρητο θαυμαστικῆς, τότε δὴ μάλιστα παραμυθίας δεομένους.

Sert 20 2 εἴτα μέντοι νυκτὸς ἄλλως πλανώμενοί τινες ἐπιτυχάνουσιν αὐτῇ, καὶ γνωρίσαντες ἀπὸ τῆς χροᾶς λαμβάνουσιν. ἀκούσας δ' ὁ Σερτώριος, ἐκείνοις μὲν ὠμολόγησεν, ἂν μηδενὶ φράσωσι, χρήματα πολλὰ δώσειν, ἀποκρύψας δὲ τὴν ἔλαφον καὶ διαλιπὼν ὀλίγας ἡμέρας, προῆει μάλα φαιδρὸς ὥς ἀπ' ὄψεως ἐπὶ τὸ βῆμα, διηγούμενος τοῖς ἡγεμόσι τῶν Ἰβήρων, ὥς ἀγαθόν τι μέγα τοῦ θεοῦ προμηνύοντος αὐτῷ κατὰ τοὺς ὕπνους εἶτ' ἀναβάς ἐπὶ τὸ βῆμα τοῖς ἐντυχάνουσιν ἐχρημάτιζεν. ^[5]

Sert 20 4 ἡ δ' ἔλαφος ὑπὸ τῶν φυλαττόντων αὐτὴν ἐγγὺς ἀφεθεῖσα καὶ κατιδοῦσα τὸν Σερτώριον, ἐχώρει δρόμῳ περιχαρῆς πρὸς τὸ βῆμα, καὶ παραστᾶσα τὴν κεφαλὴν ἐπέθηκε τοῖς γόνασιν αὐτοῦ, καὶ τῷ στόματι τῆς δεξιᾶς ἔψαυεν, εἰθισμένη καὶ πρότερον τοῦτο ποιεῖν.

Sert 20 5 ἀντιφιλοφρονουμένου δὲ τοῦ Σερτωρίου πιθανῶς, καί τι καὶ δακρύσαντος, ἔκπληξις εἶχε τοὺς παρόντας τὸ πρῶτον, εἴτα κρότῳ καὶ βοῇ τὸν Σερτώριον ὥς δαιμόνιον ἄνδρα καὶ θεοῖς φίλον οἴκαδε προπέμψαντες, ἐν εὐθυμίαις καὶ χρησταῖς ἐλπίσιν ἦσαν. Ἐν δὲ τοῖς τῶν Σεγουντίνων πεδίοις εἰς τὰς ἐσχάτας ἀπορίας κατακεκλεικώς τοὺς πολεμίους, ἠναγκάσθη συμβαλεῖν αὐτοῖς καταβαίνουσιν ἐφ' ἀρπαγὴν καὶ σιτολογίαν.

Sert 21 2 ἡγωνίσθη δὲ λαμπρῶς παρ' ἀμφοτέρων, καὶ Μέμμιος μὲν ὁ τῶν ὑπὸ Πομπηίῳ στρατηγῶν ἡγεμονικώτατος ἐν τῷ καρτερωτάτῳ τῆς μάχης ἔπεσεν, ἐκράτει δὲ Σερτώριος καὶ φόνῳ πολλῷ

τῶν ἔτι συνεστώτων ἐωθεῖτο πρὸς αὐτὸν τὸν Μέτελλον. ὁ δὲ παρ' ἡλικίαν ὑποστάς καὶ περιφανῶς ἀγωνιζόμενος, παίεται δόρατι.

Sert 21 3 τοῦτο τοὺς μὲν ἰδόντας τῶν Ῥωμαίων, τοὺς δ' ἀκούσαντας, αἰδῶς ἔσχεν ἐγκαταλιπεῖν τὸν ἡγεμόνα, καὶ θυμὸς ἅμα πρὸς τοὺς πολεμίους παρέστη. προθέμενοι δὲ τοὺς θυρεοὺς καὶ συνεξενεγκόντες εὐρώστως, ἐξωθοῦσι τοὺς Ἰβήρας· καὶ γενομένης οὕτω παλιντρόπου τῆς νίκης, ὁ Σερτώριος ἐκείνοις τε φυγὰς ἀδεεῖς μηχανώμενος, καὶ τεχνάζων ἑτέραν αὐτῷ δύναμιν συνελθεῖν ἐφ' ἡσυχίας, εἰς πόλιν ὀρεινὴν καὶ καρτερὰν ἀναφυγῶν ἐφράγγνυτο τὰ τεῖχη καὶ τὰς πύλας ὡχυροῦτο, πάντα μᾶλλον ἢ πολιορκίαν ὑπομένειν διανοούμενος, ἀλλ' ἐξηπάτα τοὺς πολεμίους.

Sert 21 5 ἐκείνῳ γὰρ προσκαθεζόμενοι καὶ τὸ χωρίον οὐ χαλεπῶς λήψεσθαι προσδοκῶντες, τοὺς τε φεύγοντας τῶν βαρβάρων προΐεντο, καὶ τῆς ἀθροισμένης αὐθις τῷ Σερτωρίῳ δυνάμεως ἡμέλησαν. ἡθροίζετο δὲ πέμψαντος ἡγεμόνας ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καὶ κελεύοντος, ὅταν ἤδη πολλοὺς ἔχωσιν, ἄγγελον ἀποστεῖλαι πρὸς αὐτόν.

Sert 21 7 ἐπεὶ δ' ἀπέστειλαν, σὺν οὐδενὶ πόνῳ διεκπαισάμενος τοὺς πολεμίους, συνέμειξε τοῖς ἑαυτοῦ, καὶ πάλιν ἐπήει πολὺς γεγονῶς, καὶ περιέκοπτεν αὐτῶν τὴν μὲν ἀπὸ τῆς γῆς εὐπορίαν ἐνέδραις καὶ κυκλώσεσι καὶ τῷ πανταχόσε φοιτᾶν ὀξὺς ἐπιών, τὴν δ' ἐκ θαλάττης ληστρικοῖς σκάφεσι κατέχων τὴν παραλίαν, ὥστ' ἠναγκάσθησαν οἱ στρατηγοὶ διαλυθέντες, ὁ μὲν εἰς Γαλατίαν ἀπελθεῖν, Πομπήϊος δὲ περὶ Βακκαίου διαχειμάσαι μοχθηρῶς ὑπ' ἀχρηματίας, γράφων πρὸς τὴν σύγκλητον ὡς ἀπάξει τὸν στρατόν, εἰ μὴ πέμποιεν ἀργύριον αὐτῷ· καταναλωκέναι γὰρ ἤδη τὰ αὐτοῦ, προπολεμῶν τῆς Ἰταλίας. ^[5]

Sert 21 9 καὶ πολὺς ἦν [οὗτος] ἐν Ῥώμῃ λόγος, ὡς Πομπήϊου πρότερος εἰς Ἰταλίαν ἀφίξειτο Σερτώριος· εἰς τοσοῦτον τοὺς πρώτους καὶ δυνατωτάτους τῶν τότε στρατηγῶν ἢ Σερτωρίου δεινότης κατέστησεν. Ἐδήλωσε δὲ καὶ Μέτελλος ἐκπεπληγμένος τὸν ἄνδρα καὶ μέγαν ἡγούμενος· ἐπεκήρυξε γάρ, εἴ τις αὐτὸν ἀνέλοι Ῥωμαῖος, ἑκατὸν ἀργυρίου τάλαντα δώσειν καὶ πλέθρα δισμύρια γῆς, εἰ δὲ φυγὰς, κάθοδον εἰς Ῥώμην, ὡς ἀπογνώσει φανερᾶς ἀμύνης ὠνούμενος τὸν ἄνδρα διὰ προδοσίας.

Sert 22 2 ἔτι δὲ νικήσας ποτὲ μάχῃ τὸν Σερτώριον οὕτως ἐπήρθη καὶ τὴν εὐτυχίαν ἡγάπησεν, ὥστ' αὐτοκράτωρ ἀναγορευθῆναι, θυσίαις δ' αὐτὸν αἱ πόλεις ἐπιφοιτῶντα καὶ βωμοῖς ἐδέχοντο.

Sert 22 3 λέγεται δὲ καὶ στεφάνων ἀναδέσεις προσίσθαι καὶ δειπνῶν σοβαρωτέρων ὑποδοχάς, ἐν οἷς ἐσθῆτα θριαμβικὴν ἔχων ἔπινε, καὶ Νῖκαι πεποιημέναι δι' ὀργάνων ἐπιδρόμων χρύσεια τρόπαια καὶ στεφάνους διαφέρουσαι κατήγοντο, καὶ χοροὶ παίδων καὶ γυναικῶν ἐπινικίους ὕμνους ᾄδον εἰς αὐτόν.

Sert 22 4 ἐφ' οἷς εἰκότως ἦν καταγέλαστος, εἰ δραπέτην Σύλλα καὶ λείψανον τῆς Κάρβωνος φυγῆς ἀποκαλῶν τὸν Σερτώριον, οὕτω κεχάνωνται καὶ περιχαρὴς γέγονεν ὑποχωρήσαντος αὐτοῦ περιγενόμενος. Μεγαλοφροσύνης δὲ τοῦ Σερτωρίου πρῶτον μὲν τὸ τοὺς φεύγοντας ἀπὸ Ῥώμης βουλευτὰς καὶ παρ' αὐτῷ διατρίβοντας σύγκλητον ἀναγορεῦσαι, ταμίας τε καὶ στρατηγοὺς ἐξ ἐκείνων ἀποδεικνύναι, καὶ πάντα τοῖς πατρίοις νόμοις τὰ τοιαῦτα κοσμεῖν· ἔπειτα τὸ χρώμενον ὅπλοις καὶ χρήμασι καὶ πόλεσι ταῖς Ἰβήρων μὴδ' ἄχρι λόγου τῆς ἄκρας ἐξουσίας ὑφίσθαι πρὸς αὐτούς, Ῥωμαῖους δὲ καθιστάναι στρατηγοὺς καὶ ἄρχοντας αὐτῶν, ὡς Ῥωμαῖοις ἀνακτώμενον τὴν ἐλευθερίαν, οὐκ ἐκείνους αὖξοντα κατὰ Ῥωμαίων.

Sert 22 7 καὶ γὰρ ἦν ἀνὴρ φιλόπατρις καὶ πολὺν ἔχων ἴμερον τοῦ κατελθεῖν· ἀλλὰ δυσπραγῶν μὲν ἠνδραγάθει, καὶ ταπεινὸν μὲν οὐδὲν ἔπραττε πρὸς τοὺς πολεμίους, ἐν δὲ ταῖς νίκαις διεπέμπετο πρὸς Μέτελλον καὶ πρὸς Πομπήϊον, ἕτοιμος ὦν τὰ ὅπλα καταθέσθαι καὶ βιοῦν ἰδιώτης καθόδου

τυχών· μάλλον γὰρ ἐθέλειν ἀσημότατος ἐν Ῥώμῃ πολίτης ἢ φεύγων τὴν ἑαυτοῦ πάντων ὁμοῦ τῶν ἄλλων αὐτοκράτωρ ἀναγορεύεσθαι.

Sert 22 9 λέγεται δ' οὐχ ἡκιστα τῆς πατρίδος ἐπιθυμεῖν διὰ τὴν μητέρα, τραφεὶς ὀρφανὸς ὑπ' αὐτῇ καὶ τὸ σύμπαν ἀνακείμενος ἐκείνῃ.

Sert 22 10 καλούντων δὲ τῶν περὶ τὴν Ἰβηρίαν φίλων αὐτὸν ἐφ' ἡγεμονία, πυθόμενος τὴν τελευτὴν τῆς μητρὸς ὀλίγον ἐδέησεν ὑπὸ λύπης προέσθαι τὸν βίον.

Sert 22 11 ἐπτα γὰρ ἡμέρας οὔτε σύνθημα δοὺς οὔτ' ὀφθεῖς τινι τῶν φίλων ἔκειτο, καὶ μόλις οἱ συστράτηγοι καὶ ἰσότιμοι τὴν σκηνὴν περιστάντες ἠνάγκασαν αὐτὸν προελθόντα τοῖς στρατιώταις ἐντυχεῖν καὶ τῶν πραγμάτων εὖ φερομένων ἀντιλαμβάνεσθαι.

Sert 22 12 διὸ καὶ πολλοῖς ἔδοξεν ἡμερος ἀνὴρ φύσει γεγωνὼς καὶ πρὸς ἡσυχίαν ἔχων ἐπιεικῶς, δι' αἰτίας παρὰ γνῶμην ταῖς στρατηγικαῖς ἀρχαῖς χρῆσθαι, καὶ μὴ τυγχάνων ἀδείας, ἀλλὰ συνελαυνόμενος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν εἰς τὰ ὅπλα, φρουρὰν ἀναγκαίαν τοῦ σώματος περιβάλλεσθαι τὸν πόλεμον. Ἦν δὲ καὶ τὰ πρὸς Μιθριδάτην αὐτοῦ πολιτεύματα μεγαλοφροσύνης. ^[5]

Sert 23 2 ἐπεὶ γὰρ ἐκ τοῦ κατὰ Σύλλαν σφάλματος ὁ Μιθριδάτης ὥσπερ εἰς πάλαισμα δεύτερον ἀνιστάμενος αὐθις ἐπεχείρησε τῇ Ἀσίᾳ, μέγα δ' ἤδη τὸ Σερτωρίου κλέος ἐφοῖτα πανταχόσε, καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ λόγων ὥσπερ φορτίων ξενικῶν οἱ πλέοντες ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἀναπεπλήκεσαν τὸν Πόντον, ὥρμητο διαπρεσβεύεσθαι πρὸς αὐτόν, ἐπηρμένος μάλιστα ταῖς τῶν κολάκων ἀλαζονείαις, οἱ τὸν μὲν Σερτώριον Ἀννίβη, τὸν δὲ Μιθριδάτην Πύρρῳ παρεικάζοντες, οὐκ ἂν ἔφασαν Ῥωμαίους πρὸς τηλικαύτας ὁμοῦ φύσεις τε καὶ δυνάμεις ἐπιχειρουμένους διχόθεν ἀντισχεῖν, τοῦ δεινοτάτου στρατηγοῦ τῷ μεγίστῳ τῶν βασιλέων προσγενομένου.

Sert 23 4 πέμπει δὴ πρέσβεις ὁ Μιθριδάτης εἰς Ἰβηρίαν, γράμματα Σερτωρίῳ καὶ λόγους κομίζοντας, δι' ὧν αὐτὸς μὲν ἐπηγγέλλετο χρήματα καὶ ναῦς παρέξειν εἰς τὸν πόλεμον, ὑπ' ἐκείνου δ' ἡξίου τὴν Ἀσίαν αὐτῷ βεβαιοῦσθαι πᾶσαν, ἥς ὑπεχώρησε Ῥωμαίοις κατὰ τὰς πρὸς Σύλλαν γενομένας συνθήκας.

Sert 23 5 ἀθροίσαντος δὲ τοῦ Σερτωρίου βουλήν, ἣν σύγκλητον ὠνόμαζε, καὶ τῶν ἄλλων δέχεσθαι τὰς προκλήσεις καὶ ἀγαπᾶν κελευόντων—ὄνομα γὰρ καὶ γράμμα κενὸν αἰτουμένους περὶ τῶν οὐκ ὄντων ἐπ' αὐτοῖς, ἀντὶ τούτων λαμβάνειν ὧν μάλιστα δεόμενοι τυγχάνουσιν—, οὐκ ἠνέσχετο [ὁ] Σερτώριος, ἀλλὰ Βιθυνίαν μὲν ἔφη καὶ Καππαδοκίαν λαμβάνοντι Μιθριδάτῃ μὴ φθονεῖν, ἔθνη βασιλευόμενα καὶ μηδὲν προσήκοντα Ῥωμαίοις· ἦν δὲ τῷ δικαιοτάτῳ τρόπῳ Ῥωμαίων κεκτημένων ἐπαρχίαν ἀφελόμενος καὶ κατασχών, πολέμων μὲν ἐξέπεσεν ὑπὸ Φιμβρίου, σπενδόμενος δὲ πρὸς Σύλλαν ἀφῆκε, ταύτην οὐκ ἔφη περιόψεσθαι πάλιν ὑπ' ἐκείνῳ γενομένην· δεῖν γὰρ αὐξεσθαι τὴν πόλιν ὑπ' αὐτοῦ κρατοῦντος, οὐκ ἐλαττώσει τῶν ἐκείνης κρατεῖν αὐτόν· γενναίῳ γὰρ ἀνδρὶ μετὰ τοῦ καλοῦ νικᾶν αἰρετόν, αἰσchrῶς δ' οὐδὲ σῶζεσθαι. ^[5]

Sert 24 1 Ταῦτ' ἀπαγγελθέντα Μιθριδάτης διὰ θάμβους ἐποιεῖτο, καὶ λέγεται μὲν εἶπεῖν πρὸς τοὺς φίλους· „τί δῆτα προστάξει Σερτώριος ἐν Παλατίῳ καθεζόμενος, εἰ νῦν εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν ἐξεωσμένος θάλασσαν ὄρους ἡμῶν τῇ βασιλείᾳ τίθῃσι καὶ πειρωμένοις Ἀσίας ἀπειλεῖ πόλεμον;“ οὐ μὴν ἀλλὰ γίνονται γε συνθήκαι καὶ ὅρκοι, Καππαδοκίαν καὶ Βιθυνίαν ἔχειν Μιθριδάτην, Σερτωρίου στρατηγὸν αὐτῷ καὶ στρατιώτας πέμποντος, Σερτώριον δὲ παρὰ Μιθριδάτου λαβεῖν τρισχίλια τάλαντα καὶ τεσσαράκοντα ναῦς.

Sert 24 4 πέμπεται δὲ καὶ στρατηγὸς εἰς Ἀσίαν ὑπὸ Σερτωρίου τῶν ἀπὸ βουλῆς πεφευγόντων πρὸς αὐτόν Μάρκος Μάριος, ᾧ συνεξελὼν τινὰς πόλεις τῶν Ἀσιάδων ὁ Μιθριδάτης εἰσελαύνοντι μετὰ

ράβδων καὶ πελέκεων αὐτὸς εἶπετο, δευτέραν τάξιν καὶ σχῆμα θεραπεύοντος ἐκουσίως ἀνειληφώς.

Sert 24 5 ὁ δὲ τὰς μὲν ἡλευθέρου, ταῖς δ' ἀτέλειαν γράφων χάριτι Σερτωρίου κατήγγελλεν, ὥστε τὴν Ἀσίαν αὖθις ἐνοχλουμένην μὲν ὑπὸ τῶν τελωνῶν, βαρυνομένην δὲ ταῖς πλεονεξίαις καὶ ὑπερηφανίαις τῶν ἐπισκηνῶν, ἀναπτερωθῆναι πρὸς τὴν ἐλπίδα καὶ ποθεῖν τὴν προσδοκωμένην μεταβολὴν τῆς ἡγεμονίας. Ἐν δ' Ἰβηρίᾳ τῶν περὶ Σερτώριον συγκλητικῶν καὶ ἰσοτίμων, ὡς πρῶτον εἰς ἀντίπαλον ἐλπίδα κατέστησαν ἐπ' ἀνέναντος τοῦ φόβου, φθόνος ἤπτετο καὶ ζῆλος ἀνόητος τῆς ἐκείνου δυνάμεως. ^[5]

Sert 25 2 ἐνῆγε δὲ Περπέννας, δι' εὐγένειαν ἐπαιρόμενος φρονήματι κενῶ πρὸς τὴν ἡγεμονίαν, καὶ λόγους μοχθηροὺς διεδίδου κρύφα τοῖς ἐπιτηδεύουσιν. „τίς ἄρα πονηρὸς ἡμᾶς ὑπολαβὼν ἐκ κακῶν εἰς χεῖρονα φέρει δαίμων, οἱ Σύλλα μὲν ὁμοῦ τι συμπάσης ἄρχοντι γῆς καὶ θαλάττης ποιεῖν τὸ προσταττόμενον οὐκ ἡξιοῦμεν οἴκοι μένοντες, δεῦρο δὲ φθάσαντες ὡς ἐλεύθεροι βιωσόμενοι δουλεύομεν ἐκουσίως, τὴν Σερτωρίου δορυφοροῦντες φυγὴν, ὄνομα χλευαζόμενον ὑπὸ τῶν ἀκούοντων, σύγκλητος, ὄντες, ὕβρεις δὲ καὶ προστάγματα καὶ πόνους οὐκ ἐλάττονας Ἰβήρων καὶ Λυσιτανῶν ὑπομένοντες;“ τοιούτων ἀναπιμπλάμενοι λόγων οἱ πολλοὶ φανερώς μὲν οὐκ ἀφίσταντο, δεδοκίκατο αὐτοῦ τὴν δύναμιν, κρύφα δὲ τὰς τε πράξεις ἐλυμαίνοντο καὶ τοὺς βαρβάρους ἐκάκουν, κολάζοντες πικρῶς καὶ δασμολογοῦντες ὡς Σερτωρίου κελεύοντος. ^[5]

Sert 25 5 ἐξ ὧν ἀποστάσεις ἐγίνοντο καὶ ταραχαὶ περὶ τὰς πόλεις. οἱ δὲ πεμπόμενοι ταῦτα θεραπεύειν καὶ ἀποπραῦναι ἐπανήρχοντο πλείονας ἐξειργασμένοι πολέμους καὶ τὰς ὑπαρχούσας ἠϋζηκότας ἀπειθείας, ὥστε τὸν Σερτώριον ἐκ τῆς προτέρας ἐπικεικίας καὶ πραότητος μεταβαλόντα περὶ τοὺς ἐν Ὀσκη τρεφομένους παρανομήσαι παῖδας τῶν Ἰβήρων, τοὺς μὲν ἀνελόντα, τοὺς δ' ἀποδόμενον.

Sert 26 1 Ὁ δ' οὖν Περπέννας πλείονας ἐνωμότους ἔχων πρὸς τὴν ἐπίθεσιν, προσάγεται καὶ Μάλλιον, ἕνα τῶν ἐφ' ἡγεμονίας.

Sert 26 2 οὗτος ἐρῶν τινος τῶν ἐν ὥρᾳ μεираκίου καὶ φιλοφρονούμενος πρὸς αὐτό, φράζει τὴν ἐπιβουλήν, κελεύων ἀμελήσαντα τῶν ἄλλων ἐραστῶν αὐτῷ μόνῳ προσέχειν, ὡς ἐντὸς ἡμερῶν ὀλίγων μεγάλῳ γενησομένῳ.

Sert 26 3 τὸ δὲ μεираκίον ἐτέρῳ τινὶ τῶν ἐραστῶν Αὐφιδίῳ μᾶλλον προσπεπονθὸς ἐκφέρει τὸν λόγον. ἀκούσας δ' ὁ Αὐφίδιος ἐξεπλάγη· καὶ γὰρ αὐτὸς μετεῖχε τῆς ἐπὶ Σερτώριον συνωμοσίας, οὐ μέντοι τὸν Μάλλιον ἐγίνωσκε μετέχοντα.

Sert 26 4 Περπένναν δὲ καὶ Γραικῖνον καὶ τινὰς ἄλλους ὧν αὐτὸς ἤδει συνωμοτῶν ὀνομάζοντος τοῦ μεираκίου, διαταραχθεὶς πρὸς ἐκεῖνον μὲν ἐξεφλαύριζε τὸν λόγον καὶ παρεκάλει τοῦ Μάλλιου καταφρονεῖν ὡς κενοῦ καὶ ἀλαζόνος, αὐτὸς δὲ πρὸς τὸν Περπένναν πορευθεὶς καὶ φράσας τὴν ὀξύτητα τοῦ καιροῦ καὶ τὸν κίνδυνον, ἐκέλευσεν ἐπιχειρεῖν. ^[5]

Sert 26 5 οἱ δ' ἐπείθοντο, καὶ παρασκευάσαντες ἄνθρωπον γράμματα κομίζοντα τῷ Σερτωρίῳ προσήγαγον· ἐδήλου δὲ τὰ γράμματα νίκην τινὸς τῶν ἐπ' αὐτῷ στρατηγῶν καὶ φόνον πολὺν τῶν πολεμίων.

Sert 26 6 ἐφ' οἷς τοῦ Σερτωρίου περιχαροῦς ὄντος καὶ θύοντος εὐαγγέλια, Περπέννας ἐστίασιν αὐτῷ καὶ τοῖς παροῦσι φίλοις (οὗτοι δ' ἦσαν ἐκ τῆς συνωμοσίας) ἐπηγγέλλετο, καὶ πολλὰ λιπαρῆσας ἔπεισεν ἐλθεῖν.

Sert 26 7 αἰὲ μὲν οὖν τὰ μετὰ Σερτωρίου δεῖπνα πολλὴν εἶχεν αἰδῶ καὶ κόσμον, οὐθ' ὅρᾳν τι τῶν αἰσχυρῶν οὐτ' ἀκούειν ὑπομένοντος, ἀλλὰ καὶ τοὺς συμπίνοντας εὐτάκτοις καὶ ἀνυβρίστοις παιδιαῖς χρῆσθαι καὶ φιλοφροσύναις ἐθίζοντος· τότε δὲ τοῦ πότου μεσοῦντος ἀρχὴν ἀψιμαχίας

ζητοῦντες, ἀναφανδὸν ἀκολάστοις ἐχρῶντο ῥήμασι, καὶ πολλὰ προσποιούμενοι μεθύειν ἡσέλαινον ὡς παροξυνοῦντες ἐκεῖνον.

Sert 26 9 ὁ δ' εἴτε δυσχεραίνων τὴν ἀκοσμίαν, εἴτε τὴν διάνοιαν αὐτῶν τῇ θρασύτητι τῆς λαλιᾶς καὶ τῇ παρὰ τὸ εἰωθὸς ὀλιγωρίᾳ συμφρονήσας, μετέβαλε τὸ σχῆμα τῆς κλίσεως, ὕπτιον ἀνεῖς ἑαυτὸν ὡς οὔτε προσέχων οὔτε κατακούων.

Sert 26 10 ἐπεὶ δ' ὁ Περπέννας φιάλην τινὰ λαβὼν ἀκράτου καὶ μεταξὺ πίνων ἀφῆκεν ἐκ τῶν χειρῶν καὶ ψόφον ἐποίησεν, ὅπερ ἦν αὐτοῖς σύμβολον, Ἀντώνιος ὑπερκατακείμενος παίει τῷ ξίφει τὸν Σερτώριον.

Sert 26 11 ἀναστρέψαντος δὲ πρὸς τὴν πληγὴν ἐκείνου καὶ συνεξανισταμένου, περιπεσὼν εἰς τὸ στῆθος κατέλαβε τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας, ὥστε μὴδ' ἀμυνόμενον πολλῶν παιόντων ἀποθανεῖν. Οἱ μὲν οὖν πλείστοι τῶν Ἰβήρων εὐθὺς ᾤχοντο καὶ παρέδωκαν ἑαυτοὺς ἐπιπρεσβευσάμενοι τοῖς περὶ Πομπήϊον καὶ Μέτελλον· τοὺς δὲ συμμείναντας ὁ Περπέννας ἀναλαβὼν ἐπεχείρει τι πράττειν.

Sert 27 2 χρησάμενος δὲ ταῖς Σερτωρίου παρασκευαῖς ὅσον ἐνασχημονῆσαι καὶ φανερὸς γενέσθαι μὴτ' ἄρχειν μὴτ' ἄρχεσθαι πεφυκώς, Πομπηΐω συνέβαλε, καὶ ταχὺ συντριβεῖς ὑπ' αὐτοῦ καὶ γενόμενος αἰχμάλωτος, οὐδὲ τὴν ἐσχάτην ὑπέμεινε συμφορὰν ἡγεμονικῶς, ἀλλὰ τῶν Σερτωρίου γραμμάτων κύριος γεγονώς, ὑπισχνεῖτο Πομπηΐῳ δεῖξιν ὑπατικῶν ἀνδρῶν καὶ μέγιστον ἐν Ῥώμῃ δυναμένων αὐτογράφους ἐπιστολάς, καλούντων Σερτώριον εἰς Ἰταλίαν, ὡς πολλῶν ποθούντων τὰ παρόντα κινῆσαι καὶ μεταβαλεῖν τὴν πολιτείαν. ^[5]

Sert 27 4 ἔργον οὖν ὁ Πομπηΐος οὐ νέας φρενός, ἀλλ' εὖ μάλα βεβηκυίας καὶ κατηρτυμένης ἐργασάμενος, μεγάλων ἀπήλλαξε τὴν Ῥώμην φόβων καὶ νεωτερισμῶν.

Sert 27 5 τὰς μὲν γὰρ ἐπιστολάς ἐκείνας καὶ τὰ γράμματα τοῦ Σερτωρίου συναγαγὼν ἅπαντα κατέκαυσεν, οὔτ' ἀναγνοὺς οὔτ' ἑάσας ἕτερον, αὐτὸν δὲ τὸν Περπένναν κατὰ τάχος ἀνεῖλε, φοβηθεὶς μὴ τῶν ὀνομάτων ἐξενεχθέντων πρὸς τινὰς ἀποστάσεις καὶ ταραχαὶ γένωνται· τῶν δὲ τῷ Περπέννᾳ συνομοσαμένων οἱ μὲν ἐπὶ Πομπηΐον ἀναχθέντες διεφθάρησαν, οἱ δὲ φεύγοντες εἰς Λιβύην ὑπὸ Μαυρουσίων κατηκοντίσθησαν, διέφυγε δ' οὐδεὶς πλὴν Αὐφίδιος [ὁ τοῦ Μαλλίου ἀντεραστής]· οὗτος δ' ἢ λαθὼν ἢ παραμεληθεὶς ἐν τινὶ βαρβάρῳ κώμῃ πενόμενος καὶ μισούμενος κατεγήρασεν.